

GRIEŽTAS AMERIKOS ATSAKYMAS RUSIJAI

JAV ATMETA SOVIETŲ REIKALAVIMĄ NUTRAUKTI LĒKTUVŲ SKRAIDYMĄ

WASHINGTONAS. — Amerika pasiuntė Sovietų Sąjungai notą, kurioje griežtai žodžiais atmetamas sovietų kaltinimas, kad Amerikos bombonešiai su branduolinėmis bombomis skraido virš Europos ir pastato į pavojų Europos gyventojus. Sovietų vyriausybė vasario 16 dieną savo notoje reikalavo, kad Amerika tokius lėktuvus su atominėmis bombomis skraidytų tik savo teritorijoje. Priežastį tam reikalavimui davė Ispanijoje oro nelaimė, sužudęs bombonešis, kurio keturios bombos nukrito Ispanijos teritorijoje — trys sausumoje ir viena jūroje. Pastaroji dar nesurasta, jos ieško Amerikos laivynas.

Buitinės sąlygos ir kaimo statybos

Vasario 13 d. Tiesa dar kartą pavaizdavo akligatvį, į kurį įvedė kompartijos "rūpinimasis žmogumi" Lietuvos kaimuose: "Dalis kolūkiečių persikėlė į gyvenvietes. Daug kalbama, kad kėlimąsi reikia spartinti". (Per 15 metų persikėlė tik dešimta dalis. E.).

"Kokios lėto kėlimosi priežastys? Pirmą, žmonės kartais statybos medžiagas gauna ir namus statosi tėvų ir senelių metodais. Neretai šis kelias toks sunkus, kad valstietis bevelija palaukti... Antra, netikęs gyvenviečių projektavimas ir perprojektavimas suglumino ne vieną darbų žmogų. Pasistatė jis namuką gyvenvietės centre, šalia būsimos klubo, o po poros metų sužinojo, kad ne tik klubo, bet ir gyvenvietės čia nebus. Ir nuostolių jam neatlygins... Trečia, kaime gyvena nemaža senų žmonių, kurių vaikai dirba mieste. Jie turi gražų sodą, jiems brangūs visų gyvenimą mindžioti takai, jų atžalos kaime nebegyvena, — tad kam statytis naują namą? Geriau jau tuos likusius 10-15 metų pragyventi senajame lizde..."

"Kai važiuojant į Kauną, pro mašinos langą praslenka naujų Rumšiškių žiburiai, aš juos tuojau lyginu su Elektrėnais... Rumšiškes iš būsimų Kauno marijų dugno kėlėsi beveik tuo pačiu metu... Buvo galimybė... pastatyti bene pirmą Lietuvoje pažyzdinę kolūkinę gyvenvietę. De- ja, namukai augo margi, be jokių patogumų, kartais ir be tvarkos. Tad gyvenvietė, nors tebe gyvena vaiko amžių, jau paseno... Ir kas apmaudu, kad dauguma šiandieninių gyvenviečių statosi ne Elektrėnų, o Rumšiškių pavyzdžiu."

"O buitinės sąlygos? Jos iš esmės lieka tokios pačios, kokios buvo ir viensėdžiuose: be vandentiekio, be kanalizacijos, centrinio apšildymo... Po keliolikos metų vėl viską reikės perstatinėti, išleisti dvigubas lėšas..."

"Ar galima jau šiandien statyti gyvenvietes, kurios rytoj nepasentų?... Mano nuomone, galima ir reikia... vien kiekybė žavėtis neverta. Ir, statant naujas gyvenvietes, nereikia biurokratiškai pamiršti viensėdžių, leisti jiems prakiurti, apsamonėti... Bet vėl girdžiu balsus: gerų statybinių medžiagų per maža, statybinių organizacijų per maža, — statykim, kaip kas išmanom..."

"Labai gaila, kad, tariantis dėl gyvenviečių statybos, nėra gerų pavyzdžių. Visas ginčas kol kas yra gana abstraktaus pobūdžio". Tai rašo ne koks viskuo nepatenkintas buvęs "buožė", o labai patikimas režiminis žurnalistas, (E)

Saugo laisvąjį pasaulį

Amerikos notoje paneigiamas sovietų tvirtinimas, kad pamestos bombos sukėlusios radioaktyvių kritulių pavojų. Nota sako, kad sovietai pulkia žino, arba lengvai galėjo pasitikrinti, kad bombos jokių pavojingų kritulių nesukėlė, kad visas sovietų priekaištas tėra tik propaganda. Amerikos notoje sovietam pareiškama, kad tokių branduolinių užtaisais ginkluotų bombonešių skraidymai visai nebūtų reikalingi, jei Sovietų Sąjunga nesudarytų grėsmės savo kaimynams. Bombonešiai, sako nota, skraido tik todėl, kad sustiprintų laisvojo pasaulio saugumą, kuriam grėsia didžiulės Sovietų Sąjungos atominės jėgos, įskaitant jos bombonešius. Notoje sakoma, kad Amerikos politika ir veiksmai buvo priimti tik po labai nudugnaus svarstymo sovietų atominės grėsmės. Nota prideda, kad nieko nėra nuostabaus, kad sovietai bando suvaržyti laisvųjų kraštų saugumo priemones ir kad jie yra prieš jas nusistatę.

Bombos dulks nepavojingos

Ispanijos atominės energijos komisija paskelbė išsamų radiacijos patikrinimo raportą, kuriame gyventojai Ispanijoje nuraminami, jog dėl JAV pamestų bombų negresia joks pavojus. Nors viena hidrogeninė bomba iškritusi iš lėktuvo suskilo ir pabėrė radioaktyvių plutonijaus dulkių, tačiau jos nesandios pavojingos nei žmonėms, nei gyvuliams, nei augalams. Jos sudarytų pavojų, jei tiesiog pakliūtų į žmogaus burną ir skilų. Kitaip tų dulkių sukelta radiacija esanti nereikšminga.

Amerika labai stengiasi surasti Viduržemio jūroje paskendusią bombą. Tai daroma ne dėl kokio nors radiacijos pavojaus, bet siekiant, kad jos nesurastų kitos valstybės. Kelios savaitės po lėktuvų susidurimo ir bombų pametimo prie Ispanijos pakraščio pasirodė sovietų laivai. Netenka abejoti, jog jiems labai rūpėtų surasti amerikiečių hidrogeninę bombą ir ją ištraukti iš jūros dugno.

nuolatinis Tiesos bendradarbis D. Šniukas.

Tarp ko kita, jis papasakojo, kad "gavusi pirmąją pensiją, viena kolūkio moterėlė nunešė ją klebonui ir užpirkė mišias už... Tarybų valdžią"... Sako, "toks padėkos būdas sukelia šypseną, bet kitu požiūriu jis verčia ir susimąstyti"... Iš tiesų: už 10 ar 12 rublių per mėnesį prasimaitinti negalima, žemė ir inventorius valdžios kolchozas paimta, liko prakiurusi, samanojanti trobelė, už viso mėnesio pensiją nei megztuko negausi, — nėra iš pensijos apčiuopiamesnės naudos, kaip tik užpirkti mišias su viltim, kad ta geroji valdžia, tegu ir į dangų, bet kad tik iš šios žemės greičiau išnyktų... (E)

GHANOJE RUOŠIAMA KONSTITUCIJA IR GAUDOMI SENO REZIMO DRAUGAI

ACCRA. — Naujasis Ghanos tautinio išlaisvinimo komitetas, kurį sudaro septyni asmenys, paskelbė, kad bus sudarytas komitetas, kuris paruoš naujos Ghanos konstitucijos projektą. Konstitucija bus taip pat sudaryta, kad užkirstų kelią ateityje valdžią paimti į vienas rankas. Valdžia bus, panašiai, kaip Amerikoje padalinta į tris dalis: įstatymo leidimo, teisingumo ir vykdamosios administracijos. Karininkų komitetas pareiškė, kad jis nėra interesus valdyti Ghaną, jam terūpi kuo greičiausiai perduoti krašto valdymą į konstitucinės vyriausybės rankas.

Ghanoje sukilę karininkai paleido iš kalėjimo 450 politinių kalinių, kurie, kaip dabar paaiškėjo, buvo laikomi labai žiauriuose sąlygose. Daugelis jų yra išbadėję, kiti net susirgę protinėmis ligomis. Gyventojai demonstuoja Accros gatvėse, džiaugdamiesi diktat. Nkrumos pašalinimu.

Pats Nkrumah Pekine pareiškė, kad jis greit sugrįš į Ghaną, nes jos gyventojai jam esą ištikimi. Jis per radiją pareiškė, kad Ghanos kariuomenė turėtų sugrįžti į savo kareivines, o visi gyventojai būtų ramūs ir pasiryžę kovoti už jo sugrįžimą.

Baltieji patarėjai

Ghanoje buvusio prezidento sugrįžimo nesitikima. Visi jo buvę šalininkai, valdžios ministrai yra išvežami į koncentracijos stovyklas. Daug jo administracijos pareigūnų dar tebesislapsto. Jų tarpe yra ir baltųjų. Sakoma, kad svarbiausias Nkrumos patarėjas buvo ašis Geoffrey Bing. Jis prižiūrėjęs vyriausybės pareigūnus, kad jie nevygtų ir neimtų kyšių. Du baltieji, vokiečių kilmės Nkrumos patarėjai yra buvę nemažai pareigūnai Hilerio dienų Vokietijoje. Vienas jų, dr. Horst Schumann buvęs visų Ghanos priverčiamo darbo stovyklų prižiūrėtojas. Jis tų pareigū išmokęs karo metu Auschwitzo koncentracijos lageryje. Naujoji valdžia tų baltųjų stropiai ieško.

Patikrinus politinius kalinius Ghanos kalėjimuose, paaiškėjo, kad daug žymių Ghanos opozicijos vadų buvo Nkrumos nužudyti.

Prezidentūra laikosi

Sukilimas dar nebaigė numalšinti visų nuverstos valdžios šalininkų.

Pačioje sostinėje sukilėliai dar neišvairkė prezidento rūmose susirinkusių senojo režimo šalininkų. Nkrumos rūmai buvo labai saugiai ir stipriai įrengti. Jie buvo apstėti net keturiomis aukštomis sienomis, nes diktatorius labai bijojo pasikėsinių prieš jo gyvybę. Dabar tuose rūmuose dar laikosi buvusio prezidento ištikimoji sargyba. Naujoji valdžia davė rūmų gynėjams ultimatumą greitai pasiduoti. Kitaip kariuomenė paims prezidento rūmus jėga, nors to norima išvengti, siekiant išgelbėti prabangiai pastatytą būstinę.

DAMASKAS. — Sirijos kariuomenė, nuvertusi valdžią, parinko du civilius vadovauti naujai vyriausybei. Prezidento vietą užims jaunas, 36 metų daktaras Atassi, o premjeru bus dr. Zayen, 35 metų amžiaus. Arabų korespondentai mano, kad jie buvo parinkti dėl to, kad patys karininkai negalėjo tarpusavyje susitarti, kam turi tekti aukštosios valdžios vietos.

IŠ VISO PASAULIO

CAPE KENNEDY. — šeštadienį Amerikos mokslininkai išbandė naują erdvėlaivį, kuris yra didesnis ir sunkesnis už visus anksčiau erdvėje buvusius JAV erdvėlaivius. Apollo kapsulė sveria 11,000 svarų. Ji gerai atlaikė savo pirmą skridimą erdvėje.

SANTO DOMINGO. — Dominikonų respublikoje laikinasis prezidentas susitarė su kariuomenės vadais — aviacijos vadu Santos Cespedes ir armijos vadu pulkininku Martinez Arana. Jie nebus verčiami važiuoti į užsienius, kaip anksčiau reikalavo prezidentas Garcia Godoy, tačiau jie abu pasitrauks iš savo pareigų ir taps viceministrais vyriausybėje. Kiti 32 aukšti karininkai ir buvusio sukilimo vadai jau išvyko į savo postus užsienyje.

JAKARTA. — Indonezijos valdžia uždraudė studentų demonstracijas ir uždarė vieną jų prieškomunistinę organizaciją. Praėjusios savaitės demonstracijos buvo policijos užmušti 5 studentai. Jie protestavo, kad Sukarno atleido generolą Nasution iš gynybos ministerio pareigų.

KAMPALA. — Ugandos premjeras Obote, pašalinęs kelis ministrus, panaikino Ugandos konstituciją ir vienas paėmė visą valdžią.

VARŠUVA. — Lenkijos komunistų partija, kuri giriasi turinti 1.8 milijonus narių, pranešė, kad pernai iš partijos buvo pašalinti už įvairius nusikaltimus 6,420 narių.

WASHINGTONAS. — Valstybės sekretorius Dean Rusk gavo iš Egipto pakvietimą vizituoti Egiptą. Vizito data dar nenustatyta.

WASHINGTONAS. — Visokiose nelaimėse Amerikoje pernai žuvo 107,000 asmenys. Automobilių katastrofose žuvo 46 nušimčiai viso skaičiaus, toliau seka kritimai su 18 nušimčių, paskui ugnies — 7 nušimčiai, paskendimai — 6 nušimčiai.

LONDONAS. — Britanijos žydų kongrese buvo priimta rezoliucija, kuri kreipiasi į Sovietų Sąjungą, reikalaujama duoti sovietų žydams daugiau kultūrinės ir religinės laisvės.

MIAMI BEACH. — Amerikos darbo unijų federacija ragina vyriausybę uždėti didesnius mokesčius nepaprastai dideliems biznio bendrovių pelnams. Federacija sako, kad Vietnamo karo išlaidos neturėtų būti užkrautos ant nepasiturinčiųjų piliečių pečių, bet ant milžiniškų korporacijų, kurių vis didėję pelnai prisideda prie infliacijos. Federacija nurodo, kad laisvos Amerikos bendruomenės ekonominis stiprumas yra geriausias ginklas prieš komunizmo plėtimąsi.

Senatorių Robert F. Kennedy ir New Yorko mэрas John Lindsay sveikina prezidentą Johnsoną, atvykusį į New Yorką kalbos sakyti. Senatorius Kennedy aiškino prezidentui, kad savo pareikime jis netiksliai savo mintis buvo išdėstęs.

BĒGLYS IŠ SOVIETŲ KARIUOMENĖS BUVO RASTAS NEW YORKE NEGYVAS

NEW YORKAS. — Antrojo pasaulinio karo metu į vakarų pusę pabėgęs sovietų Raudonosios Armijos majoras Viktor Krevčenko. Amerikiečiai jį priėmė, globojo ir jis gyveno Amerikoje, New Yorke iki vasario 25 dienos, kada jis buvo rastas savo bute negyvas. Policija pripažino, kad jis nusižudė revolverio šūviu į smilkinį. Jo revolveris buvo rastas jo švarko kėneje. Policija nutarė, kad jis iššovęs šūvį į smilkinį dar suspėjo įsidėti revolverį į kišenę. Jo kambaryje buvo rastas ilgas raštas, kuriame Krevčenko kritikavęs Ameriką dėl jos politikos Vietname.

Rusų emigrantų tarpe Krevčenko nesimaisė. Jis gyveno pasivadinęs Peter Martin vardu ir, kaimynų liudijimu visą laiką buvęs labai baugštus, vengdavęs susitikti su žmonėmis ir visada bijojęs, kad sovietų agentai gali jį nužudyti.

Pasirinko laisvę

Krevčenko pagarsėjo ne tik savo pabėgimu iš sovietų kariuomenės. Tą pabėgimą jis pateisino savo parašytoje knygoje "I chose Freedom". Toji knyga pasiklido pasaulyje. Jis joje davė daug žinių apie sovietų gyvenimą ir teroro veiksmus. Knyga padarė sovietams daug nemalonių, ji atskleidė daug vakarų pasauliui nežinomų paslapčių. Dėl jos buvo kilę įvairių ginčų. Prancūzijoje vienas žurnalas savo straipsnyje pasišovė įrodinėti, kad Krevčenko pats negalėjęs tos knygos parašyti, nes tam jis nebuvęs pakankamai protingas. Krevčenko už tą straipsnį padavė į teismą prancūzų žurnalą ir bylą laimėjo, gaudamas nemažą sumą pinigų už jo apšmeižimą.

Dar nežinia, ką dabar darys nuverstas prezidentas Nkrumah. Jo žmona yra egiptietė, gal, jis gaus prieglaudą pas Nasserį. Afrikoje jis teturėjo mažai draugų.

Agentai bandė nužudyti

Krevčenko dar 1949 metais paskelbė, kad sovietų agentai net keturis kartus bandė jį nužudyti. Jis slapstėsi New Yorke ir kituose Amerikos miestuose. Kada Amerikos kongresas svarstydavo komunizmo pavojų, dažnai įvairūs komitetai pakviesdavo Krevčenko liudininku.

Buvusio sovietų karininko mirties aplinkybės policijos nuomone yra aiškios — jis nusižudė. Tačiau Amerikoje yra nemažai žmonių, kurie galvoja, kad, galimas daiktas, Krevčenko buvo nužudytas sovietų agentų. Jiems nebūtų sunku suvaidinti nusižudymo aplinkybes, jei jie

Australų jaunimas dalyvaus kongrese

Australijos lietuviai, kuriems šįmet rengiamasis Jaunimo Kongresas sunkiausiai tepasiekiamas, domisi juo ir svarsto jam pasirengimus uoliau net negu Amerikoje.

Visiems, ypač arčiau prie būsimąjį kongreso vietos gyvenančiams įsidėtinusių minčių pareiškė Mūsų Pastogės, Australijos Lietuvių Bendruomenės savaitraščio redaktorius:

"Kongreso didybė ir stiprybė yra skaičiuose, masėse. Tie patys jaunuoliai, jame dalyvavę, pamatys, kad lietuviai nėra tik tie, kuriuos jie kasdien susitinka savo gyvenamoj aplinkoj, bet jų yra daug. Ir tas palieka įspūdį, kokio nenusakysi žodžiais."

Kongresas nėra konferencija, kur svarstomos programoje pateiktos problemos, bet kongresas yra gaisras, kuris uždega jausmus ir tirpdo abejones.

Šia prasme ir turėtų būti mūsų visų pagrindinis rūpestis, ne kas Kongrese Australijos lietuvių jaunimui atstovaus, bet kiek jaunuolių jame dalyvaus".

PET Seimas

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacija lankėsi pas Atstovų Rūmų pirmininką John W. McCormack. Delegacijai vadovavo PETS pirmininkas Vaclavas Sidzikauskas. Delegacijoje buvo PETS vicepirmininkas Stefan Korbonski (iš lenkų delegacijos) ir Jozef Lettrich (iš čekų delegacijos).

Pasimatymas įvyko 1966 m. vasario 10 d. Kalbėta apie Rytų Vidurio Europos padėtį ir svarstytą galimybę imtis tos padėties tyrimo arba ir įstatyminių veiksmų Kongrese tuo reikalu.

Delegacija tais pačiais reikalais pasikalbėti dar apsilankė pas senatorių Paul H. Douglas (D., Ill.), atst. Edna F. Kelly (D., N. Y.) ir atst. John D. Dingell (D., Mich.). Ir čia buvo aptarti opiejį pavergtųjų Europos tautų klausimai. (E)

Kongreso atstovas Albertas Thomas, 67 metų amžiaus sulaukęs Texas demokratas, staigiai mirė. Jo vietą užimti Texas valstijoje bus labai sėdri rinkiminė kova.

ALEKSAS SEMETA

VASARIO 16 MINĖJIMAS CLEVELANDE

"Esant svetur, būti pavergtos tėvynės laisvės šaukliu yra mūsų šventa pareiga"

Clevelando miesto burmistras Ralph S. Locker Vasario 16 pagerbė specialia proklamacija ir atsilankymu su poniu minėjime. Tokią pat proklamaciją paskelbė ir Ohio gubernatorius.

8. m. vasario mėn. 13 d. naujosios parapijos salėje įvyko iškilmingas Vasario 16 minėjimas, į kurį atsilankė gana gausus būrys Clevelando lietuvių. Trafaretinė tvarka buvo pagerbtos (nešamos salėn vėliavos (jų buvo apie dešimt), solistė Juzė Kristolaitytė-Daugėlienė sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus ir po trumpos Alto Clevelando skyriaus pirmininko A. Pautieniaus atidarymo kalbos, pirmuoju tarti žodį buvo pristatytas burmistras Ralph S. Locker. Jis, kaip ir visuomet praėjusie, apie lietuvių tautinę grupę Clevelande atsiliepė su gilia pagarba, pastatydamas ją pirmoje vietoje tarp Clevelando esančių tautinių grupių. Ta pačia proga didmiesčio burmistras užtikrino, kad komunistų pavergto pasaulio daliai ateis išsilgotos laisvės valanda, jų tarpe ir Lietuva.

Pagrindinę kalbą pasakyti buvo pakviesta jaunosios kartos atstovė Ingrida Stasaitė-Bublienė. (Jos kalbos santrauka spausdinama žemiau). Dar kalbėjo kunigas Schumacher. Jo kalba, palyginti, buvo perilga ir auditoriją vertė nuobodžiauti. Kalbos turinys būtų labai tinkamas amerikiečių visuomenei informuoti, bet tiek daug laiko gaisiti apie bolševizmą pasakojant žmonėms, kurie veikia kiekvienas a meniška ir praktiška jį pergyvenęs, — nebuvo didelio reikalo.

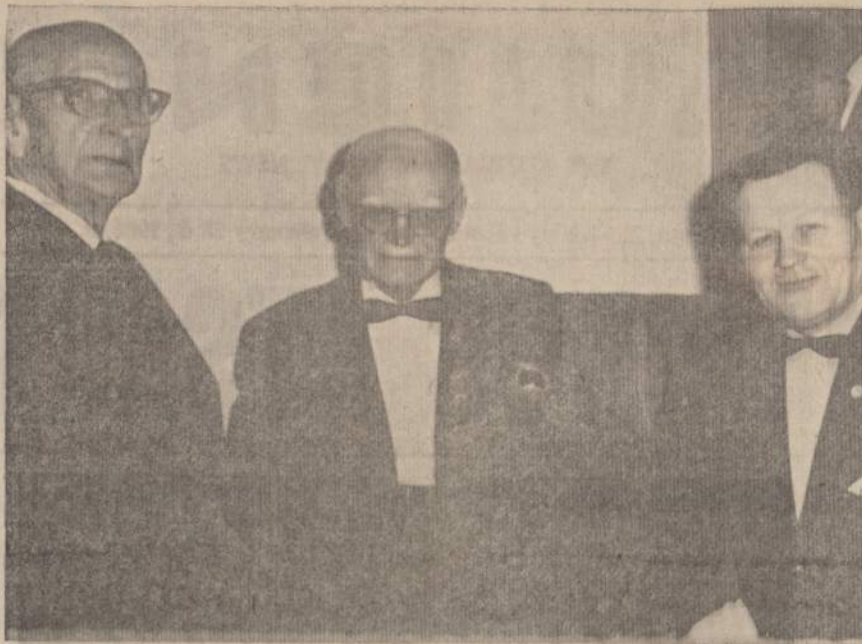
Meninę programą dalį atliko solistė Juzė Kristolaitytė-Daugėlienė ir pianistė Birutė Nasvytytė-Smetonienė. Solistei akompanavo G. Karsokienė. Kaip matome, šį kartą Clevelando scenoje matėme žymiausias laisvojo pasaulio lietuves menininkes: Juzė Kristolaitytė savo žavingu, lyg lakštutes čiulbančios balsu, salėje numarino bent kokius pajalinčius garsus ir ismigo į tikrojo dainos meno išsilgusias širdis. Birutė Nasvytytė-Smetonienė, kuri mums atskleidė pianistės virtuozės sugebėjimus ir pademonstravo savo išvermingumą, skambinant be pertraukos

apie pusę valandos tokį sudėtingą muzikos kūrinių, kaip Schumann Carnivale Op. 9. Čia taip pat džiugu paminėti, kad akompaniatorė G. Karsokienė jau yra įėjusi į gerųjų akompaniatorių gretas.

Pabaigai su keliais tautiniais šokiais pasirodė šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama Julijos Kavaliūnaitės ir Mindaugo Leknicko. Tenka pastebėti, kad grupė, ypač mergaičių tarpe, turi kelias šokėjas su labai gražia ateitimi, tačiau čia pat yra vieta paminėti, kad, sakysime, šokyje "Malūnas" bandoma imituoti Oželio kai kuriuos "soktelėjimus", o taip pat pastangas įvesti mergaičių šokėjų į tokį apsisukimo tempą, kad nežūrint tautinio rūbo ilgiausio sijono, viskas pakyla tiek aukštai, kad publikai vispusiškai demonstruojama mergaičių kelnaičių spalvos ir ilgis... Man atrodo, kad mūsų gražų lietuvių tautinį šokį nereikia subanalinti, nes mergaičių kelnaičių demonstravimas neįeina į lietuvių tautinių šokių grožio apraškas.

Kadangi Ingridos Stasaitės-Bublienės pasakytą pagrindinę kalbą susilaukė labai šilto sutikimo, čia duodama jos kalbos santrauka: (Dedame, šiek tiek sutrumpinę. Red.).

"Šiais metais vasario 16 d. sukanka 48 metai, kai buvo atstatyta laisva demokratinė Lietuvos respublika. Tačiau tai nereikia, kad prieš 48 m. buvo įkurta Lietuvos valstybė. Ne. Nepriklausomybės paskelbimu buvo tik nusikratyta rusų okupacijos, kuri, vergijos pančiai surakinusi, laikė mūsų tautą virš 100 metų. Šis grėsmingas rusų imperializmas tapo lemtingu mūsų tautos gyvybei iki šių laikų. Ir nors savo valstybės pradžią skaitome nuo Mindaugo, vasario 16-jį yra mūsų istorijoje viena iš reikšmingiausių datų, tai yra mūsų visų tautinių švenčių šventė, tai yra mūsų tautos gyvybės simbolis, mūsų tautos pasiryžimo laisvai ir ne-

Savio mėnesio 22 d. vakare Veiknių Konferencijos dalyvių priėmimo dr. inž. Algirdo Nasvyčio namuose, Clevelande: iš kairės Prov. Steponas Nasvytis (tevas dr. inž. Algirdo Nasvyčio), profesorius Aldonas Nasvytytis-Augustis navičius, pianistas Birutė Nasvytytė-Smetonienė ir inž. Jaunuolis Nasvyčio, dr. P. Grigaitis ir Aleksas Semeta. Nuotrauka V. Pliodžinsko

priklausomai gyventi nepalaužiamos valios išraiška.

"Su nepriklausomybės paskelbimu mes kartu atgaiviname ir savo praeitį, atgaiviname savo tautos kūrybines galias, tautinę sąmonę, tautinę kultūrą bei prarastą valstybinumą. Be atgaivintos praeities mes neturėtume atamos, ypač šiuo metu, kada neturime po savo kojomis gimtosios žemės, juo labiau jaunoji karta, kuri tos žemės nėra pajutusi.

"Tiksliai nežinome, kada Baltija pradėjo savo gintarinę vargą ir kada prie jos krantų atsirado lietuviai. Tačiau žinome, kad lietuviai jau senovėje pradėjo čia savo gyvenimą kurti ir savo sodybas statyti. Nuo dešimto amžiaus pasaulis vis dažniau išgirsta lietuvių vardą, kuris jau romėnų kronikose tapo ramios, kultūringos tautos simboliu. Vėlesniais laikais ne tik mūsų tautos garsas, bet ir garbė pasklinda nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Tai buvo Vytauto Didžiojo Lietuva, kuri buvo prasišlovėjusi gražiausiu valstybinio žiedu. Po Liublino unijos (1569 m.) ir po paskutinio Lietuvos-Lenkijos padalinimo (1795 m.) didžioji bajorų dalis išsivadėjo savo kalbos ir savo tautos idealų. Tik valstiečiai, kurie neatsunkiausia gyvenimo našta, savo tautos neišsivadėjo ir sve-

timųjų įtakai nepasidavė. O tapę laisvais, valstiečiai, išugdė visą eilę mūsų tautos kultūrininkų, kaip Simonas Daukantas, Vysk. M. Valančius, J. Basanavičius, Vysk. Baranuskas, Maironis, V. Kudirką ir kiti, kurie visi kovojo dėl vieno idealo, — lietuvių tautos laisvo gyvenimo. Sušvito Aušra, sugaudė Varpas, toliau budėjo Tėvynės Sargas, gi visa Maironio poezija skambėjo atgimimo dvasia.

"Bundant laisvei ir dvidešimčiai tautos vyrų tikint, kad mūsų tauta galės tęsti jai skirtą uždavinį tautų tarpe, 1918 metais vasario 16 d. Vilniuje paskelbė nepriklausomos Lietuvos atstatymą. Tai buvo, žinoma, neatsitiktinis įvykis. Tai buvo išdava ilgų metų kovos mūsų tautos didvyrių kultūrininkų, knygnešių. Ie to šviesos žiburėlių jau buvo žibę seniai mūsų kaimo trobelėse: daraktorių slėpynėse.

"Kuriant Lietuvos nepriklausomybę, laisvės troškimas reikėsi ne tik Vilniuje, bet kiekviename Lietuvos kampelyje. Visi lietuviai gyveno vienu jausmu: atbūnant ir atsikuriant tėvynei aukoti, jei reikia, ir savo gyvybę! Sąjaukis karys dažnai stovėjo į nelygią kovą prieš gausesnį ir geriau ginkluotą priešą, tačiau jo pasiryžimas buvo stipresnis už priešą, tėvynės meilė buvo karštesnė už karo ugnį. Ir taip iš mažų būrių susidarė kuopos, iš kuopų batalionai, iš batalionų pulkai, kurie ant savo pečių atnešė Lietuvai laisvę, nežūrint to, kad jie neturėjo tinkamo apginklavimo, bet buvo apsišarvoję kovos dvasia, kuri visuose žmogaus žygiuose yra lemiantis veiksnys.

"Per 22 nepriklausomo gyvenimo metus džiaugsmingo ir kūrybingo darbo Lietuva sužydėjo gražiausiu žiedu Baltijos pajūry. Lietuva greit atsikūrė ekonomiškai, kultūriškai, politiškai ir atsistojo greta kultūringų ir civilizuočių Europos kraštų. Vasario 16-jį virto triumfo ir pergalės švente: vėliavų plazdėjimas, kariuomenės žygiavimas, lektuvų užšyps, iluminacijos bei džiaugsmo ir šventiška nuotaika spindėjo kiekvieno laisvo lietuviu akyse. Bet visa tai tik praėjusių paveikslai. Juos su liūdesiu atkuriamo savo vaizduotėje. Šiandien juos nustelbia žiauri realybė, kurioje mūsų žmonės priversti kitas šventes švęsti, kitus dievus garbinti. Daugelis mūsų brolių ir sesių žiauraus okupanto išžudytai, kiti kenčia vargą ir paniekimą Rusijos šiaurėje, tretį išsibarstę po platųjį pasaulį.

"Mūsų tauta šiandien jau ketvirtą šimtmečio neša sunkią vergijos našta, kuri dar sunkesnė negu buvo Rusijos carų laikais. Komunizmas ne tik skurdo ir vergijos nešėjas, bet kolonializmo bei mūsų tautos fizinių ir dvasinių jėgų žalotojas. Taigi Lietuva yra viską praradusi, visko netekusi ir žemės ir valstybės, tik liko nepalaužta ir ne-

pakeista tautos dvasia, kuri išsivystė tėviškės tradicijose ir gyvenimo kovoje. Mūsų broliai ir sesės okupuotoji tėvynė negali laisvam pasauliui išpasakoti savo sielvarto ir išreikšti savo skausmo. Tik retkarčiais prasimuša vienas kitas kančios graudingas žodis ir pasiekia laisvajam pasauliui. Jų kova tyli, paremta daugiau tikėjimu bei atspara prieš žiaurų tautinį ir religinį prievartavimą.

"Mūsų kovoms už laisvę neįsivystė optimistinis savęs apgaudinėjimas, nei pesimistinis panikos kėlimas, bet tik teisingas tikrovės pažinimas ir reikalingų priemonių naudojimas. Darbo sritis labai plati ir kovos laukas didelis, todėl reikia šaukti vis daugiau naujų darbininkų, ypač iš jaunimo tarpo, kurie su entuziazmu bei naujomis idėjomis stotų į darbą, kad radus bendrą kalbą ir panaudojus visas jėgas tiksliai atsiekti. Žengiamie į Jaunimo Metus ir žinome, kad kils pokalbiai su vyresnio amžiaus kultūrininkais ir kitokiais veikėjais ir čia turės pasireikšti mūsų tautinė drausmė ir pasitikėjimas vienu kitais. Šiandien visi bendrai turime budėti tautos ir valstybės interesų sargyboje.

"Mūsų jaunimo veikėjams pavyko labai svarbų reikalą pajudinti. Tai Free Europe radijo transliacijų reikalai. Reikiamose įstaigose pareikalauta baigti diskriminaciją prieš tris Baltijos tautas ir pradėti transliuoti pranešimus šių tautų kalbomis. Jaunimo atstovai taip pat jau yra tuo klausimu supažindinę keletą įtakingų JAV kongreso narių, kurie pažadėjo konkrečią paramą. Šiuo metu labai intensyviai dirbama prie Jaunimo Peticijos Jungtiniams Tautoms, kurioje bus prašoma pasmerkti rusų kolonializmą, o taip pat visame plačiame pasaulyje renkami parašai, tai petičijai paremti ir tikimasi surinkti išpūdingą skaičių parašų. Jaunimas pradėtame savo darbe prašo ir tikisi efektyvios pagalbos iš vyresniųjų, kaip moralinėje, taip ir medžiaginėje srityje. Laisvajame pasaulyje šių pareigų atlikimas negraso nė vienam netekti laisvės, ar gyvybės, tad kas gali mums sutrukdyti, ar sulaukyti mus nuo įsipareigojimų savo tautai? Toje srityje praėjusiais metais daugiau negu prieš tai yra pasidaravę ir mūsų laisvinimo veiksniai, kaip Vlikas ir Altas.

"Turime žinoti, jog mus nuolatose sekia ir stebi mūsų veiklą mūsų priešas, mūsų tautos pavergėjas ir džiaugiasi kiekvienu mūsų nepasisekimu. Bolševikinis okupantas visokiais būdais skleidžia laisvųjų lietuvių tarpe meilę, klaidą ir ieško įvairių būdų į mūsų veiklą įnešti nesantais. Todėl mes turime būti labai budrūs, bendrai veikti ir viską šaltai apsvaistyti. Ypač jaunoji karta neturi pasiduoti okupanto suvedžiojimams bei viliojimams ar tai per spaudą, ar kitaip. Turime žinoti, jog tik ben-

CLEVELAND, OHIO

M. K. Čiurlionio minėjimas — akademija

Čiurlionio Meno Ansamblio 25 metų veiklai minėti Komitetas, sėkmingai įvykdęs minėjimo akademiją ir koncertą, buvo užsimojęs suruošti ir didžiojo mūsų dailininko-kompozitoriaus, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, gimimo 90 bei mirties 55 metų minėjimą-akademiją. Komitetas, vykdydamas tą savo užsimojimą, kovo 19-20 dienas skiria iškilmingam M. K. Čiurlionio, Čiurlionio Meno Ansamblio Globėjo, minėjimą.

Iškilmingas minėjimas pradedamas M. K. Čiurlionio kūrinių spalvotų reprodukcijų ir leidinių apie didįjį mūsų dailininką paroda, kuri įvyks Čiurlionio Meno Ansamblio namuose. Paroda atidaroma kovo 19 dieną ir bus atdara iki kovo 27 dienos. Mikalojaus Konstantino Čiurlionio minėjimo akademija ir

koncertas įvyks sekančią, kovo 20 dieną, sekmadienį. Akademijos-koncertui numatoma Naujosios parapijos salė. Akademijos metu bus įvadinė paškaita apie Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kaip kompozitoriaus, dailininką ir meno kultūros darbuotoją Vilniuje. O po paškaitos seks koncertinė dalis, kurią sudarys išimtinai tik M. K. Čiurlionio sukurti muzikos kūriniai, kuriuos atliks mūsų iškilieji muzikai ir Čiurlionio Meno Ansamblio choras.

Plekiant įmanomai iškilmingiau paminėti mūsų didžiojo dailės ir muzikos kūrinių kūrėjo, M. K. Čiurlionio atminimą, Clevelando lietuviai prašomi tomis dienomis nerengti kitokių parengimų. Visi, kam tik leis laikas bei galimybės, dalyvaukime M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijų parodos atidaryme ir iškilmingoje akademijoje — koncerte! Komitetas

dromis pastangomis galėsime nu-galėti atsirandančias kliūtis laisvinimo darbe. Mūsų visų dė-limas turi būti nukreiptas į tas institucijas, kurios dirba Lietu-voš išvadavimo darbe. Vadai ir priemonės gali keistis, tik tiks-las lieka mums visą laiką tas pats.

"Šiandien, Vasario 16 minėjimo proga, mes čia trumpai prisimi-nėm mūsų tautos garbingą pra-mę bei galutinės pergalės. Juk būti tėvynės eiti, jos netolimos praeities kan-čias, ankstyvesnias ir dabartines

kovas už laisvę bei geresnę buitį. Prisiminėm todėl, kad neuitas mūsų tautos rožių ir erškėčių ke-lias mus gaivintų, suteiktų naujų jėgų ir įpareigotų šventą kovą dėl šios šventę laikome simboliu mūsų vieningo laisvės troškimo. Ir nors Gedimino kalne laisvės varpas šiandien prabilti negali, bet ateis toji diena, dėl kurios nēm mūsų tautos garbingą pra-mę bei galutinės pergalės. Juk būti tėvynės eiti, jos netolimos praeities kan-čias, ankstyvesnias ir dabartines

1966 m. sausio 22-23 d. Clevelande vykusios veiknių konferencijos dalyviai posėdžių metu. Gale stalo Kanados LB Krašto Valdybos pirmininkas Antanas Rinkūnas. V. Pliodžinsko nuotrauka

4 1/2% VISU ROŠIŲ TAUPMENOMS 4 KARTUS METUOSE

Taupmenos įdėtos iki 15 dien. mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti.

TURTAS VIRŠ \$100,000,000.00
REZERVAI VIRŠ \$9,500,000.00

BENDROVĖ IŠ SENO VEDAMA TĖVO IR SŪNAUS.

JUSTIN MACKIEWICH, Direktorių Tarybos Pirmininkas
JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Prezidentas

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

VALANDOS:
PIRMADIENIAIS 9 iki 8 v.v.
ANTRADIENIAIS 9 iki 4 v.v.
TREČIADIENIAIS uždaryta
KETVIRTADIEN. 9 iki 8 v.v.
PENKTADIENIAIS 9 iki 4 v.v.
SESTADIENIAIS 9 iki 12 v.

4192 ARCHER AVE. CHICAGO, ILLINOIS 60632. VI 7-1141

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 241 psl.	\$3.00
3. M. Žošėnko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. M. Gimbutienė ir kiti, MAZOJI LIETUVA, 327 psl.	\$3.00
5. K. B. Kraučūnas, ŠIAURUOJU TAKELIU, 178 psl.	\$2.00
6. Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 947 psl.	\$10.00
7. Prof. V. Biržiška, SEMUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 430 psl.	\$7.50
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$5.00
10. Vl. Mingela, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Kipras Bielinis, PENKTIJI METAI, 592 psl.	\$6.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis	\$4.00
13. Juozas Švaisas, PETRAS ŠIROKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Antanas Baranuskas, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, N. Beilėnio vertimas, 40 pusl.	\$2.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIAU KARALIENE	\$5.00
16. Alfonsas Nevardauskas, PAJURIAI, PAMARIAI	\$5.00
17. Jurgis Savickas, ŽEME DEGA.	\$4.50
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl.	\$2.50

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu adresu:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

A. EIMONTAS

Bendradarbiavimas ir bendravimas

LAISVOJI TRIBUNA

Mūsų spaudoj, ryšium su nagrinėjimu ryšių palaikymo su tėvyne klausimo, klaidingai pasirinktas "bendradarbiavimo" terminas. Susižinojimas laiškais, asmeniškai susitikimai su tėvyne gyvenančiais lietuviais, Lietuvos lankymas dar nesudaro bendradarbiavimo, bet tik ryšių, santykių palaikymą, bendravimą. Todėl šiam klausimui nagrinėti, užuot termino bendradarbiavimas, daug labiau tinka žodis bendravimas.

Žodis bendradarbiavimas reiškia — dirbti bendrą darbą. Yra savaime aišku, kad esamomis politinėmis sąlygomis joks bendras darbas tarp laisvėje gyvenančių lietuvių ir lietuvių sovietų piliečių negalimas. Kremliaus valdovai ir nesiekia jokio bendradarbiavimo. Argi Maskva leistų savo piliečiams lietuviams bendradarbiauti su laisvėje gyvenančiais lietuviais, siekiančiais išvyti bolševikus iš Lietuvos? Argi didysis brolis rusas sutiktų, kad pavergtos Lietuvos lietuvis bendradarbiautų su laisvėje gyvenančiais lietuviais kuriančiais meno kūrinus, kuriuose keliamos žmogaus dvasinės laisvės idėja, išsivadavimas iš svetimųjų despotų? Pagaliau ir ekonominėje srityje negali būti bendradarbiavimo, nes pati Maskva tvarko visus ekonominius santykius su užsieniu.

Sovietų baudžiamieji kodeksai numato labai sunkias bausmes savo piliečiams už bet kokį bendradarbiavimą su Sovietų Sąjungos priešais, kurių tarpe yra ir visi laisvėje gyvenantieji lietuviai, vadinami "liaudies priešais", "hitlerininkais" ir "buržuaziniai nacionalistais". Todėl nė vienas sovietų pilietis, nepaisant, kad ir kokią aukštą vietą jis užima šiandieninėje Lietuvoje, nė nesapnuoja apie bendradarbiavimą su "liaudies išdavikais" ir "Smetonos budeliais", nes žino, kad tas bendradarbiavimas baigtųsi jam Sibiru ar net kulipka ir pakaušį. Tad visas kalbas apie bendradarbiavimą reikėtų atmesti, kaip tuščią tautškalą, siekiantį suskaldyti laisvėje gyvenančius lietuvius.

Visai kitoje plotmėje stovi bendravimo su tėvyne reikalas. Jau pats gimimo faktas, giminytės ryšiai verčia mus siekti santykių su savo tautiečiais, gyvenančiais tėvyne. Ryšiai, santykiai su savo giminėmis, draugais, pažįstamais Lietuvoje

pradėjo spontaniškai megztis, kai tik sovietų valdovai praverė geležinę uždangą. Laiškai, siuntiniai pastaruoju laiku ir asmeniškai vizitai pasidarė kasdieniniu reiškiniu. Drausti, smerkti šiuos natūralius, žmogui įgimtus ryšius ir santykius būtų nesamone. Pagaliau tai ir neįmanoma. Žmogui šeimos, giminytės ryšiai yra brangesni už bet kuriuos politinius samprotavimus.

Todėl atrodo, kad šiandien toks asmeninis bendravimas jau nebekelia jokio ginčo. Nesutarima kaip laisvajame pasaulyje gyvenantieji lietuviai turi elgtis kai jiems tenka susitikti su lietuviams sovietų piliečiais. Labai sunku sutikti su nuomone, kad visi dabar Lietuvoje gyvenantieji lietuviai, dirbantieji valdžios įstaigose, yra lietuvių tautos priešai, Maskvos agentai, ir kad bet koks santykiavimas su jais ar tai Lietuvoje ar jiems lankantis užsienyje yra smerkinas. Jei mes pritarumėm šiai nuomonei, tai į Maskvos agentų ir tautos priešų skaičių turėtumėm įtraukti visus 2½ milijono tėvyneje likusių lietuvių, nes pradedant kolchozininku ir baigiant universiteto profesorium ar ministru — jie visi yra sovietų valdžios pareigūnai. Visam tautos ūkiui esant nacionalizuotam, savarankiškai, nepriklausomai gyvenančių žmonių Lietuvoje nėra. Visi gyvena iš valdžios mokamo atlyginimo, atseit, yra valdžios pareigūnai.

Taip pat netikslu mechaniškai skirstyti Lietuvoje gyvenančius žmones į blogus ir gerus pagal priklausymą komunistų partijai. Yra žinoma, kad daug lietuvių stoji į partiją tam, kad galėtų egzistuoti. Kai kurie lietuviai stoji į partiją tam, kad turėtų progos priešintis rusų įsigalėjimui. Dar ir dabar yra nuomonių, kad stipri Lietuvos komunistų partija krašte galėtų sėkmingiau priešintis didžiariusių pastangoms surusinti Lietuvą. Žinoma taip pat, kad jaunuolis, norėdamas patekti į universitetą, būtina turi įsirašyti į komjaunuolius. Be palankios komjaunimo organizacijos atestacijos jaunuoliai į universitetus neįpraimami.

Daug kas, o ypač veiksniai psitarimuose Clevelande, gėdijasi klausimą, kad susitikimai, santykiai ir ryšiai su lietuvišais sovietų piliečiais gali pakenkti Lie-

tuvos, kaip nepriklausomos valstybės, statusui. Ši baimė, atrodo, visai neturi pagrindo. JAV vyriausybės nusistatymas nepripažinti Lietuvos pagrobimo negali būti taip lengvai pakeistas kelių ar keliolikos privačių asmenų susitikimo ar pasikalbėjimo rezultate.

Yra daug svarbiau išsiaiškinti ar laisvajame pasaulyje gyvenančių ir okupuotoje tėvyneje esančių lietuvių susitikimai, kontaktai ir ryšių sudarymai, nuomonių pasikeitimai, žodžiu, bendravimas yra naudingi ar kenksmingi Lietuvos išlaisvinimui.

Mes turime sutikti, kad bendravimas tarp pavergtos Lietuvos lietuvių ir už jos ribų gyvenančių lietuvių, trokštančių Lietuvai laisvės yra ne tik naudingas, bet ir būtinas, nes stiprina mūsų jėgas prieš bendrą priešą, rusų bolševikus. Mes tikime, kad pavergtoje Lietuvoje tokių lietuvių yra absoliutinė dauguma.

Daugiausia ginčų ir kaltinimų sukėlė įtarimas, kad Kremliaus valdovai, žinodami lietuvių troškimą palaikyti ryšius su savo tautiečiais Lietuvoje, į užsienį siunčia žinomus lietuvių mokslininkus ar šiaip kultūrininkus, kuriuos įpareigoja agituoti tarp laisvėje gyvenančių lietuvių Maskvos naudai.

Žinoma toks pavojus yra ir jį reikia visuomet turėti galvoje, tačiau toks specialiai Maskvos siųstas agentas lengvai atpažinomas. Susitikdamas ir informuodamas apie Lietuvą jis stengsis agituoti ir savo pasakymuose atstovaus ne pavergtų lietuvių, bet pavergtų rusų nuomones ir idėjas. Nesinori tikėti, kad laisvėje gyvenančių lietuvių nesugebėtų atsikirti pelų nuo grūdų ir lengvai pasiduotų bolševikinei propagandai. Bent ligi šio laiko mes žinome, kad laisvuose kraštuose komunistų varoma propaganda neįuri pasisekimo. Mažiausiai bolševikai laimi pasekėjų tarpe tų, kurie, kaip lietuviai, yra patyrę jų sistemos melą ir terorą ant savo kailio. Todėl laisvam žmogui, tvirtai įsitikinusiam laisvės ir demokratijos principais, bijoti susitikti kad ir su komunistu, nėra pavojaus. Tai būtų panašu, jei katalikų kunigas bijotų susitikti ir kalbėtis su bedieviu.

Kas tiki savo idėjų kilnumu ir šventumu, turi turėti drąsos jas skelbti ir ginti tarp tomis idėjomis netikinčiųjų. Velionis prezidentas John F. Kennedy savo inauguracinėje kalboje, liudijamas Vakarų ir Rytų santykius, pareiškė, kad jis niekad neįsitaris iš baimės, bet taip pat nevensg derybų dėl baimės. Jis buvo giliai įsitikinęs, kad demokratinės Amerikos idėjos yra daug pranašesnės už bolševikų primestą žmonės sistemą. Jis tikėjo, kad galutiname rezultate laimės amerikoniška laisvo žmogaus idėja. Bolševikų pastatyta Berlyne mūro siena yra ryškiausias prezidento Kennedy minties teisingumo patvirtinimas. Bolševikai mūro sienomis apsitveria nuo vakarų idėjų, o ne priešingai. Kas seka šių dienų sovietų gyvenimą, žino, kad iš vakarų ateinančios laisvo žmogaus idėjos sklinda Rusijoje, pasiekdamos studentiją ir rašytojus, ir valdžia turi kovoti su jomis, grūdama rašytojus į beprotamius, kalėjimus ir Sibirą. Argi lietuviai, kovodami už savo krašto išlaisvinimą, turi bijoti susitikti ir ginti savo nusistatymus su tais, kurie sąmoningai ar nesąmoningai patelsina Lietuvos pavergimą.

Žinoma, nereikia turėti iliuzijų, kad susitikimas ar bendravimas (ne bendradarbiavimas su okupuota Lietuva). Bet tokie susitikimai gal ne vienam net ir dabartinio režimo šalininkui atskleis lietuvių tautos vergišką padėtį rusų imperijoje ir pažadins norą ir viltį siekti savo tautai priderančios vietos laisvųjų tautų tarpe.

Laisvos Lietuvos idėjos sklaidimas tarp savųjų, laisvėje gyvenančių lietuvių tarpe, yra gra-

Po vėliavos, perrištos juodu kaspiniu, pakėlimo Vasario 16 d. proga, kalbama malda už kovoję žuvusius — AL Montessori Draugijos Vaikų Namuose.

VYTIS — MŪSŲ TĖVYNĖS ŽENKLAS...

Amerikos Lietuvių Montessori Vaikų Namų auklėtiniai yra vieni iš nedaugelio, kurie vienas tautines ir religines šventes gali švęsti tą dieną, kai išpuola. Todėl Vasario 16-tos dienos įvykis buvo paminėtas trečiadienį.

Šios šventės nuotaika gyvenome jau savaitę prieš: spalvone lietuviškas vėliavas, gerai žinoma jos spalvas, Gedimino stulpus, Vytį, praktikuojamės Tautos himną, eilėraščius, patriotines daineles ir šokius.

Trečiadienio rytą vaikai renkasi pasipuošę: kas tautinę juostelę pasirišęs, kas tautinį kostiumą užsidėjęs. Visiems prisegamos lietuviškos vėliavėlės. "Po- nia mokytoja turi tokius pat karoliukus kaip ir aš", rodo viena lietuvi. "Tai gintaras — Lietuvos auksas, randamas Baltijos jūroje"... Sukame prie žemėlapių, kur susirandame Europą, o joje Lietuvą, Baltijos jūrą. Diskutuojame kaip galėtume pasiekti Lietuvą, kas ją dabar valdo. Prisimename apie mūsų auksą Vasario 16 proga (\$47.50), tikimės, kad ta auksa, nors ir maža, mes prisidėsime prie savo Tėvynės išlaisvinimo.

Iškilmingiausioje klasėje vietoje stovi lietuviška vėliava, perrišta juodu kaspiniu ir amerikoniška, stovi tulpėmis austa staldiegtę dengtas stalas, Vytis, tautinė lėlė, gėlės. Rikiuojamės prie vėliavų, visi nori kelti. Dar kartą prisimename kokių šventę švenčiame. Keliamos vėliavos, visi traukia Lietuvos himną. Po himno, susikaupimo minutė ir malda už žuvusius kovoję už Lietuvos Nepriklausomybę. Po iškilmingos dalies dainos

žus ir kilnus darbas, tačiau daug svarbiau šią idėją visais būdais ir visais keliais skelbti tiems, kurie nustojo tai idėjai realizuoti vilties arba kurie sąmoningai ar gal nesąmoningai tarnauja Lietuvos pavergėjui.

ST. PETERSBURG, FLA.

St. Petersburg Lietuvių Klubas atšventė Vasario 16 minėjimą

Siuometinis Lietuvos nepriklausomybės minėjimas sekma-dienį, vasario 22 d. buvo rekordinis, visais atžvilgiais nusisekęs.

Programą atidarė L. K. pirm.

14 dieną. Šitie studentai, vyresni amžiumi ir subrendimu, žino ir pajėgūs suprasti daugiau. Jie patys, be pagelbos, susiranda kur yra Lietuva, žino jos sienas, Baltijos jūrą, Nemuną, sostinę Vilnių. Vienas papasakojo Vilniaus įkūrimo istoriją, senelis jam pasakojo. Jiems parodoma Vėjų rinkinys, įvairūs Lietuvos bo ir širdies prie tautinių ar religinių švenčių ruošimo ne tik mokykloje, bet ir namuose ir sudaryti aplinką, kuri bent kiek skirtųsi nuo kasdienės aplinkos, kurioje vyrautų švenčiamos dienos motyvas. Ta nuotaika gyvenventi bent savaitę laiko, kasdien pakartoti tuos pačius dalykus.

ALM Vaikų Namų liuanistinė klasė Lietuvos Nepriklausomybės šventę paminėjo vasario

A. Karnius. Pirmą programoje sugiedota abudu himnai. Amerikos himną atliko solo amerikietė, pianinu lydint Mrs. O' Bryn. Lietuvos himną sugiedodavo Dailės vyrų choras su publika.

Po to Vincas Puzaras akordeonu pagrojo keletą muzikos kūrinių, kurių nesykštavo, nes jo muziką buvo pažiba, tikra žvaigždė, tai buvo publikai puiki Vinco dovana. Jaunas gražiai nauaugęs lietuvių sūnus taip puikiai išsilavinęs, publikos nepaleidžiamas nuo scenos. Prisiminimui savo mirusio tėvelio jis dar sugrojo pora muzikos kūrinių. Jaunąjį tėvelį pasekė jo jaunutė dukrelė 12-metė Barbara; ji irgi akordeonu gražiai sugrojo.

Toliau kalbėjo (pristatytas teisejo Zurio) P. R. Cadwell, Kanadų gimęs ir kanadietis buvęs Bar Association narys, knygos "Communism in the Modern World" autorius. Kalbėjo ką jis pats patyrė ir matė važinėdamas po dabar kariaujančias šalis. Prelegentas kalbėjo anglų kalba. Tiek buvo įdomu, kad matėsi publikoje keletas net ašaras nušluostė, kai kalbėtojas suminėjo, ką komunistai žmonėms duoda savo "rojuje".

Antras kalbėtojas buvo Dr. D. Jasaitis. Tai buvo vienas gyvų liudininkų iš Lietuvos, nuo komunizmo išsėjęs savo gyvastį.

Teisėjas Zuris, kalbėdamas, ką jis važinėdamas po Lietuvą tik prieš kelis metus pats patyrė, sakė jog neveltintų nė vienam matyti, ką komunizmas duoda Lietuvai.

Dailės choras sudainavo gražiai. Pietūs buvo geri. Publikos pilna salė. Aukų surinkta, \$388. Aukos ir likęs pelnas, apmokėjus išlaidas, bus pasiųstas Altui.

Korespondentė O.

Švenčiame Vasario 16 dieną Amerikos Lietuvių Montessori Vaikų Namuose, popietinė grupė. Nuotrauka Vl. Juknevičiaus

4 1/2%
current dividend
4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO ŠĄSKAITAS
Paskolos ilgimems metams lengvais išmokėjimais.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS
"NAUJIENOSE" GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVIŠKŲ DAINŲ GAIDAS PIANUI:
1. Rinkinys lietuviškų liaudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje yra šios dainos ir gaidos:
1. Tegu giria šlamžė, ūžia, tra-ta-ta
2. Suktinis I
3. Suktinis II
4. Kokietka
5. Padispanas
6. Vengerka
7. Klumpakojis
8. Agunėlės
9. Vakar vakarėlį
10. Augin tėvas
11. Meilės valsas
12. Siuntė mane motinėle
13. Čigonai
14. Pelėda
15. Noriu miego
Šis gaidų rinkinys kainuoja tik \$1.00.
2. Salomėjos Čerlenės DAINOS LIETUVAI, 18 psl. Šiame rinkinyje yra:
1. Lietuvos laukai
2. Kada girdžiu aš dainą
3. Klajonė
4. Rauda
5. O tėvyne manoji
6. Šių metų malda
Šis rinkinys kainuoja \$2.00.
3. Stasio Šimkaus DAINOS, piano vienam balsui, 8 psl.
1. Plaukia sau laivelis
2. Pamyliėjau vakar
3. Kur bakūšė samanota
4. Ant marių krantelio
Šis rinkinys kainuoja \$1.00.
Šiuos gaidų ir dainų rinkinius galima gauti NAUJIENOSE. Jei atsiųsime čekį arba Money Order'ą už gaidas ir pridėsite 25 centus persiuntimo išlaidoms, tai pasiųsime las paštu. Čekius prašome išrašyti NAUJIENOMS ir pasiųsti tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

INVEST IN UNIVEST
CURRENT Dividend Rate
4 1/2% per annum
Effective April 1, 1960
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070
* Universal Investment Share Account

Subscription Rates:
in Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$16.00
pusei metų \$8.50
trims mėnesiams \$4.50
vienam mėnesiui \$1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$14.00
pusei metų \$7.50
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsienioose
metams \$18.00
pusei metų \$10.00
vienam mėnesiui \$2.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1729 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYMARKET 1-6100. Pinigus reikia siųsti Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Goldbergas užimsias Rusko vietą

Washingtono eina gandai, kad prez. Johnsonas rengeis pakeisti valstybės sekretorių, paskirdamas ambasadorių Goldbergą Rusko vieton.

Arthur J. Goldberg yra Amerikos delegacijos galva Jungtinėse Tautose. Tą postą jis gavo, mirus buvusiame Illinois gubernatoriui Adlai Stevensonui. Į valstybės departamentą Goldbergas atėjo iš Aukščiausiojo federalinio teismo Washingtono.

Prezidentas ketinąs pakelti jį į valstybės sekretorių ne dėlto, kad jisai esąs nepatenkintas dabartiniu užsienio reikalų vedėju arba kad pastarasis noris rezignuoti. Dean Rusk yra laikomas geriausiu valstybės sekretorium šiame šimtmetyje; ir jisai esąs pilnai atsidavęs dabartinei administracijai.

Bet, kaip rašo Washingtono korespondentas Marquis Childs, prezidentas mano, jog naujo žmogaus paskyrimas valstybės sekretoriaus pareigoms būtų nuginkluoti užsienio politikos kritikai, kurių puolimai prieš administraciją, ypač dėl Vietnamo karo, gali pakenkti demokratų partijai ateinančiuose kongreso rinkimuose.

Prez. Johnsonas žino, kokios politinės nuotaikos krašte ir jisai iš anksto rūpinasi apsaugoti nuo gresiančių jo administracijai ir partijai nepasisekimų.

Kai dėl Goldbergo, tai jisai, žinoma, neatsisakytų imti valstybės sekretoriaus postą.

Savo pareigų platumu ir atsakingumu valstybės sekretorius yra antras po prezidento asmuo administracijoje. Jo pareigos yra didesnės, negu viceprezidento, nežiūrint to, kad viceprezidentas yra pirmas kandidatas prezidento įpėdinių eilėje.

Tapas valstybės sekretorium, Goldbergas pasiektų aukščiausią postą šios šalies valdžioje, kokio tik jisai gali geisti. Ir, prezidento manymu, jo paskyrimas sustiprintų administracijos padėtį. Goldbergas iškilo pirmiausia kaip darbininkų unijų advokatas, paskui pagarsėjo savo gabumais derybose tarp Amerikos Darbo Federacijos unijų ir samdytojų atstovų. Šitos savo reputacijos dėka, jisai ir buvo paskirtas teisėju į Aukščiausiąjį teismą.

Bė to, jisai yra žydų kilmės. Goldbergas būtų pirmas istorijoje tos tautinės mažumos atstovas valstybės sekretoriaus poste. Prez. Johnsonas ir jo artimiausieji patarėjai mano, kad Goldbergas padėtų administracijai pašalinti gresiančius nesupratimus su organizuotais darbininkais ir išlaikyti gerus santykius su tautinių, etninių bei religinių mažumų balsuotojais.

Sakoma, kad prez. Johnsonas esąs gambiausias politikas, kokių turėjusios 20-me šimtmetyje Jungtinės Amerikos Valstybės. Jeigu jisai nebūtų geras politikas, tai jisai negalėtų praveisti kongrese savo sumanymų. Geras

APŽVALGA

Melagių ir veidmainių pasakos

Vienas "Vilnius" tavorščius sakosi radęs velionio L. Vabalos-Prūseikos knygoje apie publicistiką penkis straipsnius, kuriuose įrodinėjama, kad "Naujienų" redaktorius P. Grigaitis "visuomet klydo". Iš Prūseikos, kuris nuolatos blaškėsi iš vienos srovės į kitą ir kuris savo idėjų kaitaliojimo patėsinimui nevengdavo ir aiškaus faktų iškraipymo, — galima visko tikėtis.

Bet ne geresnė publicistika ir t. pasislėpusio po W. I., rašeivos, kuris jį cituoja. Atsakinėti į kiekvieną jo, Prūseikos tautskalais paremtą, prasimanymą užimti perdaug laiko ir vietos dienraštyje. Panagrėsinėme tik vieną.

Polemikoje dėl lietuvių seimo Peterburge (Pirmojo Pasaulinio karo metu), P. Grigaitis rašė 1947 m., kad teisingesnio nusistatymo Lietuvos klansimu laikėsi tame seime kairiosios partijos — socialdemokratų ir valstiečių liaudininkai, kurie reikalavo pripažinti Lietuvai tautinio apsisprendimo teisę, o ne dešiniuosios srovės (tautininkai ir katalikai), kurios siūlė tuoju pasisakyti už Lietuvos nepriklausomybę.

Grigaitis, girdi, gynė "Naujienose" socialdemokratų ir valstiečių liaudininkų poziciją, sakdamas, kad jie galvojo teisingai, jog "Lietuvos žmonės, gyvenantį (gyvenantį) — "N." Lietuvoje, turi kalbėti tautos vardu... o ne tremtiniai, atsitiktinai atsidūrę Rusijos sostinėje. Tai buvo demokratiškesnė faktika, negu tų, kurie norėjo paskelbti Lietuvos nepriklausomybę, nelaukdamą, ką pasakys pati Lietuva".

Citotoje iš Prūseikos straipsnio apie "Naujienų" redaktoriaus pasisakymą yra kai kas praleista. Visai nepamirėta, kad socialdemokratų ir valstiečių liaudininkai savo rezoliucijoje kėlė tautinio apsisprendimo principą.

Seniau tą principą skelbė ir Rusijos bolševikai. Sovietų Rusiją, pasirašydama taikos sutartį su Lietuva ir pripažindama Lietuvos nepriklausomybę, vadovavo tautinio apsisprendimo dėsniu, kurį Leninas ir sovietų valdžia tada rėmė. Bet, Stalinui Lietuvos nepriklausomybę sustrempus, tas principas tapo nusivikęs paniekintas. Dabar ir lietuviški Maskvos tarnai jau nenori jo minėti diskusijoje apie Lietuvą.

Bet paklauskite, ką tas "Vilniaus" politikas turi mokėt sumobilizuoti jėgas, kurių reikia jo programos įgyvendinimui. Johnsonas tikisi, kad šiame reikale jam gali daug padėti Goldbergas.

Klubo pirmininkas Nekus, kongresmanas Ch. Halleck ir Dr. A. Razma.

BEVERLY SHORES, IND.

Vasario 16-tos minėjimas

Turint noro, energijos ir užsispyrimo galima daug padaryti. Tai įrodė mažutė lietuvių kolonija Beverly Shores, Indianoj. Čia gyvena apie 25 lietuvių šeimos, o dar ir jų dalis, užėjus žiemos šalčiams, išvyksta žiemauti į šiltus kraštus. Kai kurie, paveikti amžiaus ar kitų reikalų, visuomeninėje veikloje nėra aktyvus, taigi visas parengimas gula ant keliųolikos žmonių pečių.

Minėjimas įvyko turtos mokykloje, prieš tai turint pamaldas šv. Onos bažnyčioje. Minėjimą atidarė klubo pirm. inž. L. Nekus, pakviesdamas į garbės stalą kongreso atstovą Charles Halleck, miestelio merą Ch. Wheeler ir dr. A. Razmą. Šalė buvo pilna, sutalpinusi apie 300 žmonių, kurių daugumą sudarė vietos amerikiečiai. Pirmininko trumpos kalboje buvo supažindinti su situacija Lietuvoje ir perskaityta Indijos gubernatoriaus deklaracija, skelbianti va-

jos Lietuvos nepriklausomybės gynėjais, staiga apsvėrė ragozium ir ėmė Lietuvos nepriklausomybę niekinti. Žmones, kurie stengiasi padėti Lietuvai atgauti tautinę laisvę, jie dabar šmežia ir keikia!

Jie šaukia, kad amerikiečiai lietuviai ir naujieji ateiviai "neturi teisės" reikalauti laisvės Lietuvos žmonėms arba kalbėti Lietuvos žmonių vardu, nes jie esą tik "tautos atplaišos". Bet juk patys lietuviai komunistai per metų metus savo spaudoje ir mitinguose protestuodavo prieš fašizmą Lietuvoje ir reiklavo laisvės Lietuvos žmonėms.

Ar jie tada buvo "tautos atplaišos"? Ar rusų "tautos atplaišos" buvo tūkstančiai Rusijos revoliucionierių (tarp jų ir Leninas), kurie gyveno tremtyje ir skelbė kovą Rusijos caro valdžiai? Taigi kas iš tikrųjų veidmainiauja?

Motery Klubo veikla

Chicago Lietuvos Motery Klubas, kaip kasmet, paminėjo 16-tą Vasario, Lietuvos Nepriklausomybės šventę, atitinkamoje ir jaukioje lietuviškoje nuotainioje. Sol. p. G. Giedraitienė atidarė susirinkimą, sugiedodama Lietuvos himną. P. Faustas Strolia akompanavo pianinu.

Christine Austin formaliai atidarė susirinkimą, pasveikindama narius ir jų svečius. Po to sekė meninė programa.

P. Giedraitienė padainavo Pociaus "Miskas ūžia", "Karvelėli" ir Vanagačio "Naktis svajonėms papuošta". Garbės pirmininkė p. J. Daužvardienė labai įdomiai papasakojo istoriją apie Aldoną, iš Lietuvos praeities. Aukštinės žvaigždės motinos — ponios Bičienės ir Eudeikienės buvo tinkamai prisimintos ir pagerbtos. Šio susirinkimo šeiminingės ponios Ambrose, Toro ir Yanas gražiai papuošė salę lietuviškom spalvom. Jos irgi paruošė mažą, bet gražią lietuvišką laudies meno parodėlę, kurios eksponatus paskolino p. Elena Namikienė.

Peržvelgiant 1965 metų veiklą, Chicago Lietuvos Motery Klubas turėjo derlingus metus, nes 1965 galėjo išdalyti šalpos reikalams apie \$1,000. Pamelė Lucia Satkauskas turėjo progos pasinaudoti klubo \$500 stipendija universitete, po \$25 gavo Holy Cross Hospital Auxiliary ir American Cancer Society, \$33 buvo paskirta lietuviškų laikraščių prenumeratai Oak Forest seneliams, ir \$50 buvo paskirta Amerikos Liet. Komitetui dėl Lietuvos Laisvės. Kalėdų progą \$50 buvo paskirta vienai nepasiturinčiai lietuvių šeimai. 16-tos Vasario gimnazija irgi gavo \$100, o \$125 buvo išleista belankant senelius Oak Forest ligoninėje, kur buvo įteiktos dovanėlės.

Tad linkime naujai valdybai dirbti toliau ir tęsti labdarą. D. B.

rience tyranny and oppression by surrendering small freedoms and then finally our entire freedom. Today is the anniversary of Lithuanian Independence. Congratulations are in order for these fine American citizens, who just because they are now free cannot forget their relatives and friends that are still living under the yoke of Communist rulers. Korespondentas

Dear Editor: On Sunday the 48th anniversary of Lithuania's independence was celebrated at the Beverly Shores School. The program was enjoyed by all attending the celebration. The American Lithuanians, by retaining their cultural heritage, have enriched the American culture. These civic minded people are willing to donate their talents for a better community. While the cultural and civic participation of the American Lithuanian community is important, native born Americans can learn an even greater lesson from our good friends and neighbors. The lesson is their love of freedom. They have experienced the tyranny and oppression of totalitarian rulers and have chosen freedom. We certainly can learn also to choose freedom before we, too, expe-

give...
so more will live
HEART FUND

A. BALSYS

Lietuvos okupantas "turtina" lietuvių kalba

Neigiami tarybinio gyvenimo ar kapitalistinio pasaulio veikėjai: atomininkas, kyšininkas (komunistas kyšius ima natūra — iš to natūrininkas), lygiavertininkas (skaitas komunisto teoriją pažodžiui), privatninkas, pravaikštininkas, reakcininkas (dažnai vakar buvęs "akcininkas"), sabožininkas (sabotažnikas — sabotažnik, paaiškinąs lietuvių kalbos giminingumą rusų kalbai ir tuo pačiu priešagos ininkas populiarumą), tamsybininkas, tikybūninkas, sąvalgybininkas (kas kita žvalgytis partijos reikalams, bet žmonės tam turi jodošininką).

Netoki sėkminga galūnė — ystė. Naujai atsiradę žodžiai yra likvidatorystė — "tam tikra menševikų srovė", arbūzininkystė — "užsiėmimas arbūzų auginimu" (beveik vienintelis žemės ūkio eksporto objektas). Laisvės laikais kvepia žodžiai: mūrininkystė (:mūrininkas), vaistūninkystė (:vaistūninkas), malūninkystė (: kodėl nugalabintas malūninkas — matomai, stalinizmo auka).

Didėsnio pasisekimo turi galūnė — imas, nes pakelia leninistinės filosofijos orumą, leidžia skambiau išsikolioti. Dažniausiai ji dedama prie būdvardžių: amatininkiskumas (:amatininkiskas), beplaniskumas (:betvarkei nereikia plano), lygiateisiskumas (:kiekvienas sovietų pilietis lygiateisiskai gali tapti Maskvos despotų režimo auka), toliau mažareikšmiškumas, novatoriškumas (:vis naujų priespaudos formų išradimas), tarybiškumas (gražiai derinasi prie tarybiškumo prisiskaitėliškumas, prisitaikėliškumas, susitaikėliškumas, tamsuoliškumas, vienbalsiškumas).

Neblogai skamba atskaityngumas (:atskaityngas), kryptingumas, rūšingumas, tuštūmingumas. Iš neveikiamosios rūšies dalyvių dar gražiau skamba pvz. atlygininumas (sovietai atlygina tik už jų išakymų nevykdymą), gražintinumas (kada komunistas ką gražina?), irodytumas (seniai irodyta, kad Stalinas didžiausias žmonių istorijoje despotas), sluoksniuotumas (:pagal sovietų uždarius mažiausiai mėgstama sovietuose tema ir iš to užskertamumas).

Keblį pasirodė galūnė — ietis, paprastai vartojama pasakyti iš kur kas kilęs, pvz. alytietis. Išėjo nesupratimas su žodžiu

partietis, nors partiją drąsiai galima vadinti karjeristų perykla. Partijai tas nemielia ir ji siūlo "partinis", nes "partininkas" negražiai skambėtų. Komunistas nori viešos opinijos, kad ir jis duonų produktivai uždirba. Kažkaip užsiliko tik leninietis, kaip Lenino mokslo šalininkas bei vykdytojas.

Galūnė — tuvas sėkmingai naudojama technikos terminus kuriant, pvz. griebtuvas, lukšten tuvas, maišytuvas, kimštuvas, ribotuvas, rinktuvas. Sėkmingai pritaikinta ir neigiamiems reiškiniams: gaištuvas — "kas ilgai gaišta", nepaie tuvas — "kas nepaieina, nerangus".

Daug gražių žodžių seniau sukurta su galūne — yba, pvz. gamyba, žinyba, o dabar pridėta gavyba (dobiča), gydyba (lečeni-ja), rūpyba (propečitelstvo), tiesyba (ke-lij) ir pan., kurie nelengva be rusų kalbos mokėjimo suprasti.

Galūnė — ija ir — ynė iliustruojamos žodžių buožija (buožės visuomenėje), ir buožynė (buožių gyvenamoji vieta).

—ovas: skaitovas (Citičkas), išskaitovas (vičičikas).
—tojas: sabotuotojas, šefuotojas (nieko bendra neturi su tremties šefu; sovietijoje pvz. gali būti kolchozų šefuotojai).
—olis: šaunuolis (šaunus komjaunuolis).

Naujų būdvardžių daryboje bene skaitlingiausia galūnė — inis. Taip susikūrė komunistinis jungas, tarybinis patriotizmas, tevininė gamyba (Maskvą skirta), beidėjinis veikalas (beopragandinis), kolūkietinė nuosavybė (tiek nuosava, kiek seniau baudžiauninkui pono dvaras), kukurūzinės kultūros (Kruščevo manija apstėti jais visą Rusiją ir pavergtus kraštus), nacionalinė nepriklausomybė (kai nėra tautinės nepriklausomybės, lieka komunistinė vergija), paruošinės kainos (aprupinimas kolchozninko, kad turėtų už ką nusipirkti druskos), penkmetiniai uždaviniai (kaip geriau plėsti pavergtus kraštus), socialistinis lenkyniavimas (prievertavimas komunistų terminologijoje).

Gražiai skamba užakinis (nuteisimas), viršplaninis (pvz. gvy. namų statyba Lietuvoje yra viršplaninė), prieštarybinis (nusistatęs prieš komunizmą), priešvalstybinis (iš tautininkų perimtas pasisakymas dabar reiskia priešiškas rusų okupacijai). Neleistinomis darybomis skaitomas mokytojinis, rašytojinis, nors yra atitinkami žodžiai rusų kalboje.

Šaunių pasakymų sukurta su — iškas: aiskiaregiškas žvilgsnis (tinkamas komunistiškos propagandos įvertinimas), beidėjiškas menas (komplimentas mečininkams), kolūkietiškias ryžtas (kaimo pasi-

ryžimas ištrūkti iš kolūkio pačių prie pirmos progos), novatoriškias pasišlymas (pvz. kalbėti sovietiniu žargonu), prisiskaitėliška pažiūra (politiškas nesiorientavimas), prisitaikėliškias (betkoks prisitaikymas, išskyrus pataikavimą Kruščevui), susitaikėliška pažiūra (kas tik mėgina bešališkai vertinti nepriklausomybės laikus), vergvaldiškias (komunistiškas).

Labai plačiai vartojami sovietiniame žargone ir nelietuviški priešdėliai:

anti: antiatominis, antidemokratinis (priešsiovietiškas sovietijoje), antičkarinis (pamėgink pasisakyti prieš sovietų kariuomenę, kad ji nereikalinga), antikolūkinis, antikomunistinis, antiliaudinis, antitarybinis, antireliginis ir pan. pasisakymai reiskia agresyvų komunistų puolimą.

kontra: kontrapasūlymas, kontrapuolimas, kontrasmūgis, kontražvalgyba...

pro: proamerikinis, profašistinis, proimperialistinis ir pan. pasakymai reiskia greitą, neišvengiamą likvidaciją.

pseudo: pseudomokslas (pvz. leninizmas), pseudomenas, pseudopatriotas (pvz. kuris nemėgsta Rusijos).

(Pabaiga)

Aukokite "NAUJIENŲ" MAŠINŲ FONDUI

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, ASU, NOSIES IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2858 W. 63rd STREET

Ofiso telefonai: PProspect 8-3229 Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. is ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uzdaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA 6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446

Prima liguonia pagal susitarima. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Telef.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET

Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uzdarytas.

Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: Republic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEEmlock 4-5849 Rezid.: 388-2233

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uzdaryta.

Ofiso telefonai: HE 4-1414, rez. RE 7-4867

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS BENDRA PRAKTIKA 2815 West 71st Street

Ofiso valandos: kasdien 4-9 val. vak., seštadi. 1-4 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarima.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET

Ofiso valandos: kasdien 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir seštad. uzdaryta.

Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000 Rezid.: telefonai: GArden 3-7278

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIU LIGU SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS 5540 So. PULASKI RD.

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarima, isskyrus trečiadienius ir seštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIUNAS

VIDAUS IR KRAUJO LIGOS 5540 So. PULASKI RD.

Ofisas: 585-2525 Rezid.: TRIangle 3-0281

Priemimo valandos: Pirmad., Antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 2-4 val. p. p. ir 6-9 val. vak. Kitu laiku pagal susitarima.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Isskyrus trečiadienius. Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso telefonai: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS 2858 W. 63rd STREET

Val.: pirmadi., ketvirtadi. 5-8 val. vak., antradi., penktadi. 1-4 popiet.

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700 Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGU SPEC. 2454 WEST 71st STREET

Priemimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietu. Seštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uzdaryta.

Phone: NEVada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Room 322 4010 WEST MADISON STREET CHICAGO, ILL. 60624

Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakara: pirmadi. ir ketvirtadi. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA OFISAS 2454 WEST 71st ST.

Val.: antradi. nuo 2-5 po pietu ketvirtadi. nuo 6-8 vak.

Ofiso telefonai: 776-2880 Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika ir chirurģija Marquette Parko ofisas 2750 W. 71 St.

Val.: 10-12 val. r. ir 7-8 val. vak. Seštadi. 10-12 val. ryto. Kitas ofisas 4644 So. Ashland Ave. Tel. CL 4-2896

Valandos: 2-5 val. p. p. kasdien. Sekmadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uzdaryti. Rez. tel. WA 5-3099

KENOSHA, WIS.

Nepriklausomybės sukakties minėjimas

Kenoshos Alto skyriaus ruoštas Lietuvos nepriklausomybės 48 m. sukakties minėjimas buvo atšvęstas Kenoshoje vasario 13 d. gražioje "Danish Brotherhood" salėje.

Tą dieną Sv. Petro par. bažnyčioje 8 val. ryto buvo atlaikytos Alto sk. užprašytos šv. mišios už Lietuvą.

Į garbės prezidiumą Alto sk. pirmininkas Z. Lukauskas pakvietė Kenoshos miesto merą Eugene R. Hammond, kun. B. Uzdavinį, MIC, svečių iš Racine, dr. K. Sidlauską, C. Alto sekretorių, M. Kasparaitį, Racine Alto sk. p-ką, Vyt. Paukštelį, Liet. Bendr. Kenoshos apyl. p-ką, Juozą Kasputį, Kenoshos Alto sk. vicepirm. ir Povilą Janušonį, sa-

Italų kardinolas Marella Pelenu diena beria pelenus ant popiežiaus Pauliaus VI galvos. Popiezius paskelbė kelias lengvatas katalikams gavėnios metu, bet jis nori, kad jie daugiau melstųsi.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERU ligos Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Ofiso telefonai: PR 8-1223 arba PR 6-5577

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEEmlock 4-2123 Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

Prima liguonia pagal susitarima. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 WEST 35 STREET

(Kampus Halsted ir 35-os gatvių) Priemimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uzdaryta.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 1-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS 30 metų patyrimas Tel.: YArds 7-1829

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381 Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir ramus.

PERKRAUSTYMAI

MOVING Leidimai - pilna apdrauda ZEMA KAINA R. SERENAS

MOVING

Apraustas perkraustymas is įvairių atstumų. ANTONAS VILIMAS 3415 So. LITUANICA Avenue

GRADINSKAS

Naujiena: 11" TV SU LAIKRODŽIU 2512 W. 47 ST. • FR 6-1998

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.

LIETUVIŲ KALBA

kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

VAKARUŠKOS

Pirmadieniais 7 v. v. Tel.: HEEmlock 4-2413 7159 So. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO, ILL. 60629

vanorių atstovą. Minėjimas buvo pradėtas JAV himnu, kurį sugiedojo solistė Janina Šalnienė. Po to svečias kun. B. Uzdavinys, MIC, sukalbėjo minėjimui pritaikintą maldą. M. Purienė perskaitė Wisconsinso gubernatoriaus Warren P. Knowles, o Laimutė Lukauskaitė Kenoshos mero Eugene R. Hammond proklamacijas, skelbiančias vasario 16-ja "Lietuvių dienomis".

Kalbos

Dr. K. Sidlauskas, iš Chicagos, pagrindinis minėjimo kalbėtojas, savo gražioje kalboje apžvelgęs dabartinį ok. Lietuvos padėtį, paminięs buv. Lietuvos partizanų kovas ir jų sudėtas gyvybių aukas ant tėvynės aukuro, pareiškė viltį, kad ateis diena, kada Lietuva laisvę atgaus, bet dėl to reikalinga vesti nuolatine kova ir tą kovą turi remti visi be išimties lietuviai per lietuvių atstovybę Altą. Dr. Sidlauskas kalba dalyvių, kurių buvo apie porą šimtų, buvo šiltai priimta.

Kenosos miesto meras E. R. Hammond, didelis Kenoshos lietuvių draugas, dalyvaujantis beveik visuose Kenoshos lietuvių rengimuose, savo žodyje pasakė, kad raudonųjų pavergti kraštai, jų tarpe ir Lietuva, išvys laisvės žiburį iš po raudonos rusų letenos.

Meninė dalis

Meninėje dalyje solistė Janina Šalnienė (iš Grays Lake, Ill.), akompanuojant Idai Petkus, sužavėjo visus dalyvius savo gražaus balso dainomis. Vienas senas atvejis, V. Linkus, gerokai įau persirites per 70 metų, buvo Šalnienės dainų tiek sujudintas, kad pasikėlė tylomis nukiutino.

ANTANAS NAGRECKY

Gyv. 3257 So. Lowe Avenue Mirė 1966 m. vasario 23 d., 1:00 val. ryta, Hot Springs, Arkansas, sulaukęs 83 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Raseinių rajone, Ariogalos p. p., Mologų kaime.

ANNA KUTRA

Gyv. 4708 W. 12th Place, Cicero, Illinois Mirė 1966 m. vasario 26 d., 5:30 val. ryto, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 50 metų. Paliko nuliūdę dukte Katherine Gordon su šeima, marti Olga Kutra su šeima ir daugelis draugų bei pažįstamų.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREE Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

pie scenos ir paklojo solistei prie kojų penkinę, o kitas, prieš jį prie vieno iš rengėjų paklaupė: "Is kur jūs gavot šita lakštingalą". Pasirodė scenoje ir bene mažiausieji minėjimo dalyviai Romutis Pliūra ir Vyta Paukštelytė, pasakydami po eilutę. Racines Sv. Kazimiero par. choras, vedamas Juozo Grimskio, labai gražiai ir gerai sudainavo keletą dainų. Dalyviams labai patiko partizanų daina, kurią choras turėjo net pakartoti. Chorui akompanavo Br. Pliūraitė. Meninei daliai užbaigiant choras su visa publika sugiedojo Lietuvos himną.

St. Valaitis, aukų rinkimo organizatorius pranešė, kad jo pavieši per dalyvius aukų rinkėjai surinko aukų Lietuvos laisvinimo reikalams 472 dolerius, t. y. visu šimtu dvidešimt daugiau, negu 1965 m. Buvo paskelbti ir stambesnieji aukotojai.

Po minėjimo svečiai ir meninės programos dalyviai buvo pakviesti į gretimą kambarį ir pavaišinti. Jų tarpe dar gerą valandėlę pasėdėjo ir su visais šnekučiavosi Kenoshos miesto meras E. R. Hammond. Gražių sve-

Be rankų ir be kojų, o į medį įlipa. (Apynys)

Senas senas seneliukas dvejis kalniniukais. (Svogūnas)

Činkšt spyną pieston.

Sešios žąsys su šešiais žąsčiais.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREE Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

čių pavaišinimą suorganizavo Mary Vedeikis su talkininkėmis. O talkininkės E. Genienė, L. Juškenė, R. Kikilaitė, S. Lukauskienė, M. Milašienė ir St. Pelanis, ne tik kad padėjo pavaišinti, bet ir sumesė iš namų ir paaukavo įvairius užkandžius. O tai M. Vedeikienės nuopelnas. O kiti minėjimo dalyviai susispietė apie barą ir dalinosi minėjimo įspūdžiais. Visų buvo vieninga nuomone, kad šį kartą minėjimas pasisekė visų šimtu nuošimčių. Rengėjai, vietos Alto skyriaus, irgi džiaugiasi, kad jų pastangos ruošiant minėjimą, pagal Kenoshos sąlygas, davė gražių vaisių.

Kenoshos Alto skyrius 1953-1965 metų laikotarpyje yra perdavęs Centriniam Altui \$5,043 aukų iš Kenoshos lietuvių. Vis-

Be rankų ir be kojų, o į medį įlipa. (Apynys)

Senas senas seneliukas dvejis kalniniukais. (Svogūnas)

Činkšt spyną pieston.

Sešios žąsys su šešiais žąsčiais.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREE Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

Joniškėčių Labdaros ir Kultūros klubo eilinis susirinkimas įvyks kovo mėn. 1 d. Vingeliausko salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai ir narys malonėkite gausiai dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo įvyks draugiškas pobūvis ir vaišės. M. Urbelis, nut. rašt.

Bridgeporto Namų Savininkų Draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, kovo 1 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakaro. Visi nariai ir narys kviečiami į susirinkimą. A. Kaulakis, rašt.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausias gėles ir vaivalkai, antkapų papuošimai ir sezoninės kapama gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1228

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA GĖLĖS VISOSMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS

KVIETKININKAS Gėlės Vestuvoms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th AVE., CICERO

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILAMS PASTATYTI

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Laidotuvių Direktorius MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAIŠNOMAS VISTA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8691

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS

MINIATIŪRINĖ LIETUVOS SODYBA

Mary ir Stanley Kontrimai padovanojo Pasaulio Lietuvių Archyvo muziejiniam skyriui miniatiūrinę Lietuvos kaimo sodybą, susidedančią iš gyvenamo namo, klėties — svirno, tvartų su gyvuliais, kluno — klojimo su kuliama mašina, jaunjos su linamine mašina ir vėjinio malūno. Be to, įvairių

padargų: pora žagrų — arklių, plūgas, akėcios, volas ir pora vežimų. Visi minėti padargai su įkinkytais arkliais.

Visus dalykus padarė Stanley Kontrimas savo paties rankomis, kai išėjo į pensiją. Dirbo apie dvejus metus.

Kontrimas kilęs iš Troškūnų parapijos (earo laikais Ukmergės apskr.). Į Ameriką atvyko 1912 m., bėgdamas nuo rusų karinės prievolės. Jis čia buvo oblių dirbėjas, barzdaskutys ir muzikantas. Kad įrodytų muzikanto sugebėjimus, puikiai dar pagroja pabėgimo metu Vokietijoje pirktą armoniką, nors jos savininkas turi 75 metus. Kai vienu tarpu sveikata buvo pakrypusi, gydytojo įsakytas persikelti gyventi į kaimą, jis įsigijo ūkį — farmą. Tadgi ir šiame krašte jam teko pusketvirtų metų ūkininkauti.

Dabar abu su žmona gyvena Cicero, Ill., nuosavuose namuose. Pas jį atsilankiusiems PLA atstovams pareiškė, kad ir Amerikoje gyvenamas nepraradęs nei tikėjimo, nei tautos ir negirtuokliavęs.

Nors jo žmona čia gimusi, bet abu dideli patriotai. Daugelis sveitintaučių norėję nupirkti minėtą miniatiūrinę Lietuvos sodybą, bet jie pasirinko lietuvių įstaigą ir jai padovanojo.

Kontrimas tvirtina, kad toji miniatiūrinė Lietuvos kaimo sodyba esanti jo gimtinės kopija. Įduodamas gyvenamąjį namą pareiškė: "Štai namas, kuriame gimiau, užaugau ir gyvenau iki pabėgimo į Ameriką". Jo meilė savam kraštui tikrai nagingai išreiškta šiame kūrinyje. V. L.

Gimimai JAV mažėja

Viešosios sveikatos įstaiga Washingtono praneša, kad praeitais metais J. A. V-bėse gimė viso "tik" 3,767,000 kūdikių. Tai esąs mažiausias skaičius nuo 1951 metų. Vedybų skaičius per praėjusius 1965 metus padaugėjęs (viso 1965 metais vedė apie 1,789,000 porų), tad esą galima laukti derliaus padidėjimo.

1965 metais gimė apie 250,000 mažiau negu 1964 metais, o

APDRAUDŽIU Gyvybės, sveikatos, biznio, namų, mašinos ir visokio turto apdraudimas. BENEDIKTAS K. JASINSKAS 3329 So. Western Blvd. Tel. WA 2-0173, namų FR 6-2382

1964 metais gimė apie 500,000 mažiau negu 1957 m. 1957 m. gimė rekordinis skaičius — 4,308,000 kūdikių.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Martin Luther King išbandė savo metodą

Nauja legalistinių galvosūkių iššaukė negrų teisių kovotojas Dr. Martin Luther King, kurs atvykęs iš Alabamos į Chicago organizuoti negrų demonstracijų, pradėjo iš pačių apacių: jis su savo padėjėjais perėmė 1321 S. Homan avenue vieną šešių butų seną apleistą namą, geriausiai norais parodyti, kaip galima iš lušnyčių padaryti žmonišką gyvenamą butus.

Apie tuzinas Dr. Kingo talkininkų drauge su tų butų nuomininkais pradėjo pagrindinį valymą ir švarinimą, taismą, dažymą ir t. t. Namą gerinimo išlaidoms apmokėti Dr. King nusprendė perimti tuos \$400 nuomos, kuriuos nuomininkai kas mėnesį sumoka savininkui John Bender, 81 metų seniui. Bender pradėjo mielai sutikti, kad tuo būdu kas nors atnaujins jo namą, bet vėliau paklausė, ar Dr. King perima ir to namo morgiai, kurio yra dar \$14,000 ir už tą morgiai reikia kas mėnesį mokėti po \$150. Matyt, negavęs prižado, Bender kreipėsi į advokatą, ir kai pusė darbo buvo atlikta, Dr. King gavo perspėjimą, kad jo žygis yra nelegalus ir kad jis už svetimo namo užėmimą gaus atsakyti teisme.

Paklaustas, ar jis savo žygi skaito legaliu, Dr. King atsakė: "Aš nepasakysiu, kad skaitau legaliu, bet skaitau supralegalium", tai yra aukščiau įstatymų. Dr. Martin Luther King, kurs yra Nobelio premijos laureatas, padarė savo karjerai vieną ypač kenksmingą žygi, susitinkdamas Chicagoje su "Juodųjų musulmų pranašu" Elijah Muhammad, kurio "religijos" pasekėjai save skaito už baltuosius kilnesne rase ir propaguoja rasinę neapykantą, grasindami baltiesiems "sūdina diena". Chicagojos spaudos žiniomis, jiedu aptarę kooperuoti kovoję prieš esančią "nedorą sistemą".

Jo didenybė Chicagoje

Šiomis dienomis Chicagoje vizituoja "jų didenybės Simeonas II ir Margarita, bulgarų karalius ir karalienė", kaip paskelbė jiems priimti specialius Chicagoje gyvenančių bulgarų "piliečių komitetas". Pranešime patiekta svečių dienotvarkė, iš kurios matyti, kad atvyko į Chicago vasario 22 d., o kovo 1 d. išvyksta į Gary, Ind., kur miesto meras juos pakvietęs pietų. Įdomu, kad kvietimus į Simeono ir Margaritos audienciją gavo ir kai kurie lietuviai. Simeonas esąs buvęs Bulgarijos karaliaus Ferdinando ir paskutiniojo Italijos karaliaus Viktoro - Emanuelio vaikaitis ir dabar su žmona gyvenęs prisiglaudęs pas Franco Ispanijoje.

LATRAMS ČIKAGOJE DAROSI PER KARŠTA

Iš 1000 kriminalo sindikato "Seimos" narių 200 šaukiami tardymui

Apygardos teismo teisėjas Charles S. Dougherty nusprendė, kad Illinoisaus seimo (legislaturės) įsteigtoji nusikaltėliams tardyti komisija turi pilną teisę šaukti tardymui ponus gengsterius ir visi 14 asmenų, kurie iki šiol nepaisė šaukimo, turės atvykti į minėtą komisiją ateinančio balandžio 6 d. ir būti prisaikdinti. Tų 14 tarpe žymiausia dalis yra patys stambieji pinigų skolinimo raketo rykliai. Visi šitie 14 buvo šaukti tardymui, tiksliau liūdijimui, sausio 12—14 dienomis, bet netik atsisakė atvykti, bet atsuntė savo advokatų būrį (septynis) pro-

Negras Emmett Ashford Anaheim, Cal. saka žaidimą. Jis yra pirmas negras, paskirtas teisėju. Jam teks dirbti kartu su Amerikos Lygos žaidėjais.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių NOW HIRING MALE AND FEMALE TOP WAGES AND OUTSTANDING FRINGE BENEFITS FOR ALL WHO QUALIFY AS: WIRERS - SOLDERERS For Electronic Assembly — Experience Necessary WOODCRAFTERS WOOD CARVING SKILLS MUSICAL INSTRUMENT MAKERS Call for appointment from 9 A.M. to 4 P.M. Monday thru Friday Write of wire — (201) 925-6700, Ext. 53 THE AMPEG CO., INC. 330 DALZIER ROAD LINDEN, NEW JERSEY

REIKALINGOS SIUVAMŲ MASINŲ OPERATORĖS IR BENDRAS DIRBŲVĖS DARBAS Puikios darbo sąlygos. Arti Lake St. "L" traukinėlio. 7310 CENTRAL AVE. RIVER FOREST, ILL.

testuoti, kad Kriminalo komisija neturinti teisės jų tardyti, nes tuomi pažeidžianti jų konstitucines teises! Šių 14 gengsterių padrasinti, tuojau pradėjo nebeklausyti šaukimo ir kiti mažesnieji latrai.

Dabar, teismo sprendimu, balandžio 6 d. turės į komisijos tardymus atvykti tokie patamštieji galybės, kaip "pats" Fiore Buccieri, skaitomas "Cosa Nostra" kriminalo sindikato vyriausiuoju egzektorium, jo brolis Franco Buccieri ("Arklys"), Gags Gagliano, Chris Cardi, Dominic Carsoli, Jos. Grieco, Sarno ir Spilotro ir kit.

Kriminalo komisijos direktorius Charles Siraguza pareiškė, kad komisija turi užplanavusi šaukti tardymui apie 1,000 gengsterių, priklausančių Chicagojos kriminalo sindikato seimai. "Šitie gengsteriai yra tie "guys", kurie operuoja visam kriminalui šioje (Illinojaus) valstybėje", pasakė Siraguza. Esą truks daugiau kaip metus laiko vien tiems 200 gengsterių ištardyti. Jų "profesija" yra gana plati ir įvairi, bet daugiausia yra: skverbimasis į legalų bizni, spaudimas "sulčių" iš nelaimingų skolininkų, "B-girls" (prostitucijos) operacijos, plėšikavimai vieškeliuose ir padegiojimai.

Jo didenybė Chicagoje

Šiomis dienomis Chicagoje vizituoja "jų didenybės Simeonas II ir Margarita, bulgarų karalius ir karalienė", kaip paskelbė jiems priimti specialius Chicagoje gyvenančių bulgarų "piliečių komitetas". Pranešime patiekta svečių dienotvarkė, iš kurios matyti, kad atvyko į Chicago vasario 22 d., o kovo 1 d. išvyksta į Gary, Ind., kur miesto meras juos pakvietęs pietų. Įdomu, kad kvietimus į Simeono ir Margaritos audienciją gavo ir kai kurie lietuviai. Simeonas esąs buvęs Bulgarijos karaliaus Ferdinando ir paskutiniojo Italijos karaliaus Viktoro - Emanuelio vaikaitis ir dabar su žmona gyvenęs prisiglaudęs pas Franco Ispanijoje.

Kita Amerikos bulgarų organizacija, pasivadinti "Bulgarų tautinis frontas" ir turinti 10 skyrių kituose miestuose, paskelbė protestą, kad specialūs "piliečių komitetas" pasiglemžęs sau vienam visą garbę ir nepakvietęs kitų organizacijų, kurių vienoje tik "Bulgarų tautinėje taryboje" esą 14 su 70,000 narių.

Niekuomet neatidaryti durų nepažįstamiems!

Ketvirtadienio vakare į Emil Mossler namų duris, 4047 W. 18th street, pasibeldė nepažįstamas ir pasakė, kad lauke jo laukia policija, nori kažko paklausti. Duris pradarius, įsilaužė trys jauni banditai, iš Mosslerio, kurs yra 75 metų amžiaus, atėmė rastus \$16 pinigų ir iškretė jo namus. Mosslerio 74 metų amžiaus žmona pusiau paraližuota gulėjo miegamajame, kur banditai pasikeisdami vaikščiojo, ir pagaliau namus apledo juokdamiesi. Kai Mossleris įėjo į miegamąjį, rado žmoną be są-

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių FOR DAY AND NIGHT SHIFTS MALE AND FEMALE TOP WAGES AND OUTSTANDING FRINGE BENEFITS FOR ALL WHO QUALIFY AS: WIRERS - SOLDERERS For Electronic Assembly — Experience Necessary WOODCRAFTERS WOOD CARVING SKILLS MUSICAL INSTRUMENT MAKERS Call for appointment from 9 A.M. to 4 P.M. Monday thru Friday Write of wire — (201) 925-6700, Ext. 53 THE AMPEG CO., INC. 330 DALZIER ROAD LINDEN, NEW JERSEY

REIKALINGOS SIUVAMŲ MASINŲ OPERATORĖS IR BENDRAS DIRBŲVĖS DARBAS Puikios darbo sąlygos. Arti Lake St. "L" traukinėlio. 7310 CENTRAL AVE. RIVER FOREST, ILL.

testuoti, kad Kriminalo komisija neturinti teisės jų tardyti, nes tuomi pažeidžianti jų konstitucines teises! Šių 14 gengsterių padrasinti, tuojau pradėjo nebeklausyti šaukimo ir kiti mažesnieji latrai.

Dabar, teismo sprendimu, balandžio 6 d. turės į komisijos tardymus atvykti tokie patamštieji galybės, kaip "pats" Fiore Buccieri, skaitomas "Cosa Nostra" kriminalo sindikato vyriausiuoju egzektorium, jo brolis Franco Buccieri ("Arklys"), Gags Gagliano, Chris Cardi, Dominic Carsoli, Jos. Grieco, Sarno ir Spilotro ir kit.

Kriminalo komisijos direktorius Charles Siraguza pareiškė, kad komisija turi užplanavusi šaukti tardymui apie 1,000 gengsterių, priklausančių Chicagojos kriminalo sindikato seimai. "Šitie gengsteriai yra tie "guys", kurie operuoja visam kriminalui šioje (Illinojaus) valstybėje", pasakė Siraguza. Esą truks daugiau kaip metus laiko vien tiems 200 gengsterių ištardyti. Jų "profesija" yra gana plati ir įvairi, bet daugiausia yra: skverbimasis į legalų bizni, spaudimas "sulčių" iš nelaimingų skolininkų, "B-girls" (prostitucijos) operacijos, plėšikavimai vieškeliuose ir padegiojimai.

Jo didenybė Chicagoje

Šiomis dienomis Chicagoje vizituoja "jų didenybės Simeonas II ir Margarita, bulgarų karalius ir karalienė", kaip paskelbė jiems priimti specialius Chicagoje gyvenančių bulgarų "piliečių komitetas". Pranešime patiekta svečių dienotvarkė, iš kurios matyti, kad atvyko į Chicago vasario 22 d., o kovo 1 d. išvyksta į Gary, Ind., kur miesto meras juos pakvietęs pietų. Įdomu, kad kvietimus į Simeono ir Margaritos audienciją gavo ir kai kurie lietuviai. Simeonas esąs buvęs Bulgarijos karaliaus Ferdinando ir paskutiniojo Italijos karaliaus Viktoro - Emanuelio vaikaitis ir dabar su žmona gyvenęs prisiglaudęs pas Franco Ispanijoje.

Kita Amerikos bulgarų organizacija, pasivadinti "Bulgarų tautinis frontas" ir turinti 10 skyrių kituose miestuose, paskelbė protestą, kad specialūs "piliečių komitetas" pasiglemžęs sau vienam visą garbę ir nepakvietęs kitų organizacijų, kurių vienoje tik "Bulgarų tautinėje taryboje" esą 14 su 70,000 narių.

Niekuomet neatidaryti durų nepažįstamiems!

Ketvirtadienio vakare į Emil Mossler namų duris, 4047 W. 18th street, pasibeldė nepažįstamas ir pasakė, kad lauke jo laukia policija, nori kažko paklausti. Duris pradarius, įsilaužė trys jauni banditai, iš Mosslerio, kurs yra 75 metų amžiaus, atėmė rastus \$16 pinigų ir iškretė jo namus. Mosslerio 74 metų amžiaus žmona pusiau paraližuota gulėjo miegamajame, kur banditai pasikeisdami vaikščiojo, ir pagaliau namus apledo juokdamiesi. Kai Mossleris įėjo į miegamąjį, rado žmoną be są-

REAL ESTATE. REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimai PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKEJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKŲ IŠPILDYMAS — INCOME TAX SERVICE BUTŲ NUOMAVIMAI — NOTARIATAS — VERTIMAL DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS BELL-REALTY J. BACEVICIUS 6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PRANESIMAS VISIEMS 6 KAMBARIŲ MŪRAS, gazu šildy- DVIJŲ BUTŲ MŪRAS, naujas ga- mas, garažas. Arti 63-čios ir Califor- zu šildymas, garažas. Brighton Parke. nia Ave. \$16,500. \$22,900. LUKSUS NAMAS, 6 butų mūras, aluminijaus langai, Parking. Virš \$15,000 pajamų. Marquette Parke. \$10,000 nuomos. Graži vieta. \$79,000. KAINA SUDERŠIM. Apie \$30,000 imo- 7 KAMB. MŪRAS, naujas gazu šildy- NAUJAS 2 METŲ 5 1/2 kamb. mūras, gazu šildymas, aluminijaus lan- mūras, 220 elektra, 1 1/2 vonios, 37 pė- gajai, 30 pėdų lotas. Arti mūsų ofiso. dytų lotas, 2 auto garažas, arti Talman- \$17,800. banko. \$17,800. ATEIKITE — VISADA TURIME GERŲ NAMŲ. VALDIS REAL ESTATE 2458 W. 69th St. — Tel.: RE 7-7200

TURIME SIMTUS NAMŲ CICERO, BERWYN, RIVERSIDE IR KITUOSE VAKARINIUOSE PRIEMIESČIUOSE. MŪSU ISTAIGOJE JOS GALITE IŠSIRINKTI JUMS PATINKAMA NUOSAVYBĖ IS KATALOGO. VIENINTELIAI IS LIETUVIŲ PRIKLAUSOMĖ PRIE M. L. S. ŠATAS REALTY 4936 WEST 15th STREET CICERO, ILLINOIS 60650 Office: OL 6-2233 Residence: OL 2-8907 • NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS-PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX Čia gaunama soc. draudimo knygelė lietuvių k. Kaina \$1.00. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

2x4 MEDINIS, centr. šild., 2 auto garažas, Brighton Parke, modernus. \$13,500. MŪRINIS, dideli kamb., garažas. Įmokėti \$700. SIMAITIS REALTY & INCOME TAX SERVICE 2737 WEST 43rd STREET CL 4-2390 PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parduodame paskola, visokeriopą ap- draudą, veikia notariatas. NORVILA REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 WEST 59th STREET PProspect 8-5454 \$6,900 PILNA KAINA UZ 3 KAMB. COTTAGE, krosnimis šildomas, apyl. Trumbull ir 28th. Nasilė priversta parduoti. SVOBODA, 3739 W. 26th St. LA 1-7038

LB apylinkės valdybos reng- tamje Vasario 16-sios minėjime. Kovo mėn. 6 d. CV pirminkas kalbės Springfielde LB apylin- kės valdybos rengiamame Va- sario 16-sios minėjime. — Dr. Domas Jasaitis, žino- mas visuomenininkas, kovo mėn. 13 d. atvyksta į Čikagą ir skaitys paskaitą vysk. Vin- cento Brizgio pagerbimo aka- demijoje. Dr. D. Jasaitis gy-vena Floridoje ir rūpinasi Flo- ridos lietuvių suorganizavimu į Lietuvių Bendruomenės apy- linkę.

— Am. Liei. Montessori D-ja ruošia susirinkimą kovo mėn. 9 d. Vaikų Nameliuose, 2743 W. 69th St., 8 val. vak. Progra- moje paskaita, liečianti maža- mečius vaikus, kurią patieks peditrė dr. Aldona Ruginė. • Juozas Bacevičius pildo įvairias Income Tax'ų blankas, nereikalinga laukti, palikite ži- nias, blankos prisiunčiamos, įs- taiga veikia kasdien 9—9 val. vak. Bell Realty. 6455 S. Kedzie. PR 8-2233.

— Dr. VL. SIMAITIS turįs di- delį patyrimą padeda lietu- viams užpildyti paj. mok. (in- come tax) blankus. 2737 W. 43rd St. Tel. CL 4-2390

BALZEKAS MOTOR SALES "U WILL LIKE US" CHRYSLER • IMPERIAL PLYMOUTH • VALIANT 4030 Archer — VI 7-1515

AUKOKITE NAUJIEŲ MAŠINŲ FONDUI

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GR 6-4339 GA 4-8654

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus. P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE Leonas Franciskus Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing. 5759 So. WESTERN AVE. Tel. PR 8-9533

SIUNČIAMSI SIUNTINIAI į Lietuvą ir kitus kraštus. DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ. EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE 3320 So. HALSTED ST. LA 3-2021 L. KAVALIAUSKIENE

DIDZIAUSIAS PASIRINKIMAS PREKIŲ VISŲJ AMERIKOJ • Gintarinių žiedų, karolių, apyrankių, auskarų ir kita. • Rašomų mašinėlių su lietuviš- kais ir kitu kalbu raidynais, Euro- pų ir Amerikoj gamintų. • Medžio, odos ir kitokių rank- darbų su lietuviškais motyvais, kurie primena Lietuvą. • Lietuviškų plokštelių, knygų ir gaidų. Tose pat patalpose siuntimo įstaiga "WORLD PARCEL SER- VICE". Siuntiniai siunčiami tie- siai iš Chicago į Lietuvą ir ki- tus kraštus, todėl pigiau kai- nauja. Yra didelis prekių pasirinki- mas labiausiai Lietuvoje reika- lingų. Ka bepirktumėte ar siū- stumėte, maloniai prašome pasi- teirauti mūsų įstaigoje, iš to ne- abejotinai turėsite naudos.

J. KARVELIS & CO. WORLD PARCEL SERVICE 2715 W. 71st Street, Chicago, Ill. Tel.: 471-1424 Patyrusį Vedėją D. Karvelytę-Grėbliūnienę Reikalingas ūdenitorius. Teirautis tel. 471-1424

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI (Nauji dideli traukai — naujais kraustymo traukiais) Šių metų patyrimas — Pigūs ir saugūs potarnavimai JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69th Chicago 36 Ill. Tel. Hillbrook 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE 2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2737 3212 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Tel. CA 5-1864 DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedauja- mų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią tei- sę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagos į Lietuvą. Vedėjai: E. ir V. ZUKAUSKAI